

Datum
2023-05-12Instans
Vård- och äldre- nämnden

Vård- och äldre- nämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde i Ramnåsgatan 1, Sessionssal, plan 2, **tisdagen den 23 maj 2023 kl. 18:00**

Vård- och äldre- nämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess)

Johan Wikander
Vård- och äldre- nämndens
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Förhinder anmäls alltid till Malin Länsberg, 033 353666 eller via e-post:
Malin.Lansberg@boras.se

Partigruppsmöten för politisk beredning inför sammanträdesdagen:

Moderaterna och Kristdemokraterna träffas den 22/5, Teams, klockan 18:00.

Mittsamverkan träffas den 22/5 i Designern (plan 4) klockan 17:00.

Vänsterpartiet träffas den 23/5 i Skräddaren (plan 2) klockan 15:00

Ärende

1. Allmänhetens frågestund
Dnr 722
2. Upprop och val av justerande person
Dnr 723
3. Förvaltningschefen informerar
Dnr 724
4. Fastställande av föredragningslista
Dnr 725
5. Budgetuppföljning tertialrapport 1 2023
Dnr 2023-00145 1.1.3.1
6. Definitiv ersättning till LOV-företag 2023
Dnr 2023-00137 3.7.1.1
7. Ansökan om trygghetsbostäder Blombacka
Dnr 2023-00136 3.7.1.4
8. Svar på Stadsrevisionens rapport om delegationsbeslut i Borås Stad
Dnr 2023-00072 1.1.3.1
9. Uppföljning av Kommunfullmäktiges uppdrag som inte ingår i budget
Dnr 2023-00118 1.1.3.0
10. Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL Kvartal 1 2023
Dnr 2023-00147 1.1.3.1
11. Remiss: Utredning om dubbla boendekostnader
Dnr 2023-00142 1.1.3.1
12. Yttrande över remiss: Program mot hedersrelaterat våld
Dnr 2023-00124 3.2.1.0
13. Per Marbys stiftelse för kulturvård: Donation till Björkhaga äldreboende
2023
Dnr 2023-00149 1.1.3.25
14. Donation till vård- och omsorgsboende Fagerhultsvägen 2023
Dnr 2023-00150 1.1.3.25
15. Anmälningssärenden 2023-05-23
Dnr 2023-00151 1.1.3.1
16. Delegationsbeslut 2023-05-23
Dnr 2023-00146 1.1.3.1

Lena Elliot
Handläggare
033 357047

Datum
2023-05-23

Instans
Vård- och äldre- nämnden
Dnr VAN 2023-00145 1.1.3.1

Budgetuppföljning tertialrapport 1 2023

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre- nämnden beslutar att godkänna budgetuppföljningen Tertial 1 2023, Vård- och äldre- nämnden.

Ärendet i sin helhet

Vård- och äldre- förvaltningen ska ge en jämlik, jämställd och likvärdig vård och omsorg. Med individen i fokus arbetar vi med hälsofrämjande, förebyggande och trygghetskapande insatser. Vi ger vård och omsorg utifrån den enskildes behov, utan att ta ifrån individen det egna ansvaret. För att möta framtidens utmaningar ligger vi i framkant och tar till oss ny utveckling.

Nämnden påtalade i Budget 2023 att verksamheten framöver står inför stora ekonomiska utmaningar. Vid den tidpunkten såg förutsättningarna inför 2023 relativt bra ut, tack vare ett tillfälligt statsbidrag. Sedan dessa har det ekonomiska läget förändrats.

Vård- och äldre- nämnden redovisar ett resultat för perioden på 4,1 mnkr och prognostiserar vid årets slut ett +/- 0 resultat.

Nämnden ser att volymerna/insatserna ökar mer än vad som förväntas i budget, vilket anstränger budgeten på ett negativt sätt, då volymerna/insatserna har en direkt påverkan på kostnaderna. Nämnden konstaterar även att den befolkningsprognos som låg till grund för budgeterade volymer 2023 har lägre antal invånare över 80 år än det faktiska utfallet, vilket påverkar såväl insatser som ekonomi. Sedan 2022 har nämnden haft en ansträngd situation gällande att få så kallade vård- omsorgsbeslut verkställda. Det in sin tur ger effekter på beläggningssituationen inom korttid som i sin tur ger effekter på beslutade och utförda timmar inom hemtjänsten. Hela insatskedjan får en direkt påverkan på nämndens ekonomi då den ekonomiska styrmodellen fördelar ut medel utifrån utförda volymer till de verkställande verksamheterna som ska anpassa sina kostnader i förhållande till dess intäkter.

Nämnden förväntas klara verksamheten inom budgeterat anslag, men prognosen är högst osäker och det finns flertalet risker som kan komma att påverka utfallet. Den förutsätter att Borås Stad får ta del av det prestationsbaserade statsbidraget "utöka bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden" samt att trycket på mer insatser inte ökar från befintlig nivå. Även kommunals löneavtal utgör en osäker faktor. Totalt är nämnden kompenserad med ett löneutrymme på 2,8 %, dock blev utfallet för kommunals medlemmar 4,1 %. Då merparten av nämndens personal återfinns inom avtalsområdet bygger prognosen på att Staden kompenserar nämnden för differensen mellan tidigare tilldelning och faktiskt utfall.

Beslutsunderlag

1. Tertial 1 2023, Vård- och äldrenämnden
2. Bilaga april, personalomsättning och sjukfrånvaro

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Tertial 1 2023

Vård- och äldrenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Grunduppdraget	3
2.1 Så här genomför/genomförde Nämnden sitt grunduppdrag.	3
2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget	4
2.3 Verksamhetsmått	5
2.4 Jämställdhetsperspektivet	6
3 Intern kontroll	7
4 Resurser	8
4.1 Nämndens verksamhet 1.....	8
5 Arbetsgivarpolitik	16

1 Inledning

Vård- och äldreförvaltningen ska ge en jämlik, jämställd och likvärdig vård och omsorg. Med individen i fokus arbetar vi med hälsofrämjande, förebyggande och trygghetsskapande insatser. Vi ger vård och omsorg utifrån den enskildes behov, utan att ta ifrån individen det egna ansvaret. För att möta framtidens utmaningar ligger vi i framkant och tar till oss ny utveckling.

Nämnden påtalade i Budget 2023 att verksamheten framöver står inför stora ekonomiska utmaningar. Vid den tidpunkten såg förutsättningarna inför 2023 relativt bra ut, tack vare ett tillfälligt statsbidrag. Sedan dessa har det ekonomiska läget förändrats.

Volymerna ökar mer än förväntat, främst kopplat till att den befolkningsprognos som låg till grund inför budgetarbetet visade på en lägre andel äldre i befolkningen än det faktiska utfallet samt att kommunals löneavtal på 4,1 % avviker stort från nämndens tilldelade utrymme på 2,8 %. En förutsättning för att nämnden ska klara verksamheten inom tilldelat anslag är att volymerna inte fortsätter öka, att Staden tilldelas ytterligare ett ansökt statsbidrag på 13 mnkr och att nämnden kompenseras för kommunals löneavtal.

Beläggningen på vård- och omsorgsboendena ligger på en maximerad nivå vilket skapar en kedjereaktion. Brukare som inte kan åka hem i väntan på boendeplats placeras på nämndens korttidsboenden. Svårt sjuka brukare får stanna kvar hemma med dygnet runt insatser via hemtjänsten. Hela insatskedjan får en direkt påverkan på nämndens ekonomi.

2 Grunduppdraget

2.1 Så här genomför/genomförde Nämnden sitt grunduppdrag.

Vård- och äldrenämndens grunduppdrag genomförs med utgångspunkt i individuellt bedömda behov av vård och omsorg och den enskildes önskemål. Insatser som ges ska vara av god kvalitet och stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Vård och omsorg ska ges utifrån ett personcentrerat förhållningssätt med den enskildes behov i centrum. Omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).

Vård- och äldrenämnden är en vård- och omsorgsgivare, vilket innebär att nämnden ska ha ett ledningssystem som systematiskt och fortlöpande säkrar och utvecklar verksamhetens kvalitet. Ledningssystemet används för att planera, leda, kontrollera samt följa upp och utvärdera verksamheten. Uppföljning och utvärdering ska förbättra verksamhetens kvalitet.

Av socialtjänstlagen framgår att kommunen ska planera sina insatser för äldre och i planeringen samverka med regionen samt andra samhällsorgan och organisationer. Vård- och äldrenämnden tar vartannat år fram en behovsprognos för vård- och omsorgsboende, korttid och dagverksamhet. Vid nästa revidering kommer den att kompletteras med hemtjänst så att prognosen omfattar samtliga insatser. Behovsprognosen ligger till grund för nämndens arbete med kompetensförsörjning, budget samt lokalbehovsplanering. I bedömningen av framtida behov hos gruppen äldre samverkar nämnden med Fritids- och folkhälsonämnden som tar fram välfärdsboksut med uppgifter om äldres hälsa samt genomför seniorenkäter.

Den demografiska utvecklingen i kombination med svårigheter att bemanna verksamheten med rätt kompetens innebär att nämnden behöver se över de insatser som ges och arbetssätten i verksamheten. Det handlar om att öka användningen av välfärdsteknik och att använda medarbetarnas kompetens rätt utifrån vad som ska utföras. Det handlar också om att arbeta systematiskt med riskförebyggande vårdåtgärder och att i utförande av insatser utgå från ett hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande förhållningssätt. Omställningen av hälso- och sjukvården till en mer nära vård påverkar såväl insatser som ges utifrån socialtjänstlagen som kommunens primärvård. Behovet av insatser kan komma att påverkas liksom behov av medicinsk kompetens hos nämndens medarbetare. Regionens

omställningsarbete med mobila team, vårdavdelning för sköra äldre samt ökad användning av välfärdsteknik för monitorering och sensorering påverkar nämndens verksamhet. Samverkan med andra vårdgivare är nödvändig för att säkra vårdkedjor samt en personcentrerad och patientsäker vård.

2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget

Indikatorer																											
<p>Antal personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar ska minska (medelvärde)</p> <p>Utfall År 2021 16</p> <p>Utfall År 2022 16</p> <p>Utfall T1 2023 16</p>	<table border="1"> <caption>Data for Indikator 1: Antal personer som en hemtjänsttagare möter</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2018</td><td>17</td></tr> <tr><td>År 2018</td><td>17</td></tr> <tr><td>T1 2019</td><td>17</td></tr> <tr><td>År 2019</td><td>17</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>17</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>16</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>16</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>16</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>16</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>16</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>16</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall	T1 2018	17	År 2018	17	T1 2019	17	År 2019	17	T1 2020	17	År 2020	16	T1 2021	16	År 2021	16	T1 2022	16	År 2022	16	T1 2023	16		
Tidpunkt	Utfall																										
T1 2018	17																										
År 2018	17																										
T1 2019	17																										
År 2019	17																										
T1 2020	17																										
År 2020	16																										
T1 2021	16																										
År 2021	16																										
T1 2022	16																										
År 2022	16																										
T1 2023	16																										
<p>Analys Målet är inte uppnått.</p> <p>En förklaring till att resultatet är oförändrat antas vara avsaknad av kompetenser i verksamheten. Det krävs numera nästan samtliga medarbetare har delegation på att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser. När volymerna ökar och behovet att rekrytera nya medarbetare uppstår saknas dessa kompetenser vilket inneburit att medarbetare med rätt kompetenser har behövt utföra insatser till fler personer vilket påverkar kontinuiteten negativt.</p> <p>För att möjliggöra ökad kontinuitet ser verksamheten ett stort värde av att ha en utökad grundbemanning med egna resurser att använda vid både planerad och oplanerad frånvaro snarare än att använda sig av timvikarier. En utökad grundbemanning med högre andel tillsvidareanställningar och längre vikariat innebär färre timanställningar och möjliggör i högre utsträckning att medarbetarna har de kompetenser som behövs, exempelvis körkort och delegation på att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser. Införandet av fast omsorgskontakt som pågår inom hemtjänsten bör leda till antalet minskade kontakter en hemtjänsttagare möter.</p>																											
<p>Andel personer 75 år och äldre i särskilt boende som behandlats med minst ett av sex olämpliga läkemedel, ska minska %</p> <p>Utfall År 2021 8,2</p> <p>Utfall År 2022 8</p> <p>Utfall T1 2023 7,6</p>	<table border="1"> <caption>Data for Indikator 2: Andel personer 75 år och äldre i särskilt boende</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>År 2017</td><td>16</td></tr> <tr><td>T1 2018</td><td>13</td></tr> <tr><td>År 2018</td><td>13</td></tr> <tr><td>T1 2019</td><td>12</td></tr> <tr><td>År 2019</td><td>12</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>11</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>11</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>8</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>8</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>8</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>8</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>7,6</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall (%)	År 2017	16	T1 2018	13	År 2018	13	T1 2019	12	År 2019	12	T1 2020	11	År 2020	11	T1 2021	8	År 2021	8	T1 2022	8	År 2022	8	T1 2023	7,6
Tidpunkt	Utfall (%)																										
År 2017	16																										
T1 2018	13																										
År 2018	13																										
T1 2019	12																										
År 2019	12																										
T1 2020	11																										
År 2020	11																										
T1 2021	8																										
År 2021	8																										
T1 2022	8																										
År 2022	8																										
T1 2023	7,6																										
<p>Analys Målet har uppnåtts.</p> <p>Dialog förs löpande i Närvårdsamverkan och Lokal arbetsgrupp Äldre eftersom frågan om olämpliga läkemedel är en samverkansfråga mellan vårdcentralerna och förvaltningen. Inom förvaltningen följer vi regelbundet statistik om genomförda läkemedelsgenomgångar och målsättningen är att det ska genomföras årligen. Vårdcentralernas intervall för årskontroller då läkemedelsgenomgångar genomförs varierar mellan 12 - 15 månader. Därför är det svårt att jämföra siffror och det påverkar förvaltningens möjlighet till måluppfyllelse. Läkemedelsgenomgångar är en återkommande punkt på samverkansmöten mellan vårdcentralerna och hemsjukvården.</p>																											

2.3 Verksamhetsmätt

2.3.1 Äldreomsorg

2.3.1.1 Insatser i ordinärt boende

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall Apr 2022	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall Apr 2023
Antal brukare med hemtjänst, väf	2 067	3 127	3 310	2 059
Tid som utförs i egen regi hos brukare, timmar väf	43 661	523 494	558 000	45 722
Tid som utförs av privat utförare hos brukare enligt hemtjänstvalet, timmar väf	7 367	88 407	95 000	7 783
Antal utförda hemtjänsttimmar hos brukare, väf	51 028	611 901	653 000	53 505

2.3.1.2 Vård- och omsorgsboende

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall Apr 2022	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall Apr 2023
Totalt antal platser	866	868	869	869
Antal platser i egen regi	711	732	714	869
Antal entreprenadplatser	155	134	155	0
Antal belagda platser på vård- och omsorgsboende	848	848	848	860

Två vård- och omsorgsboenden är tillfälligt övertagna i egen regi, i vänta på övertag av extern utförare. Förväntat övertagande av extern aktör är 1 november 2023.

2.3.1.3 Korttidsvård

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall Apr 2022	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall Apr 2023
Antal korttidsplatser	67	67	82	82
Antal belagda korttidsplatser	74	73	82	

Måtten mellan 2022 och 2023 är inte jämförbara. 2022 separerades korttid och växelvård, från 2023 har dessa slagits samman, men statistiken ovan för 2022 avser korttid, exkluderat växelvård.

Verksamhetsmättets rapportering släpar en månad varpå mått för april saknas. Antalet belagda platser i mars uppgick till 79.

2.3.1.4 Hälso- och sjukvård

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall Apr 2022	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall Apr 2023
Pågående HSL åtaganden	2 371	2 355	2 500	2 295

2.3.1.5 Förebyggande

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Utfall Apr 2022	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall Apr 2023
Totalt antal belagda dagar på biståndsbedömd dagverksamhet	788	10 508	11 600	

Verksamhetsmättets rapportering släpar en månad varpå mått för mars saknas. Antalet belagda dagar i mars uppgick till 932.

2.4 Jämställdhetsperspektivet

Vård- och äldreomsorgen ska ge likvärdig vård, omsorg och service till stadens invånare oavsett kön. Insatser ges utifrån individens behov och önskemål. I nämndens uppföljning av grunduppdraget används könsuppdelad statistik där sådan finns.

Andelen kvinnor med hemtjänstinsatser är högre än andelen män, 9,9 % jämfört med 6,1 %. Skillnaden förklaras av att kvinnorna är betydligt fler till antalet i de åldersgrupper där andelen med hemtjänstinsatser ökar, det vill säga i åldersgruppen 80 år och äldre. Genomsnittligt antal verkställda timmar med hemtjänst är 24,9 timmar för kvinnor och 23,7 timmar för män. Andelen kvinnor med beslut om vård- och omsorgsboende är högre än andelen män, 5,0% jämfört med 2,7 %. Även denna skillnad kan förklaras av att kvinnorna är betydligt fler till antalet i de åldersgrupper där behov av vård- och omsorgsboende ökar. Statistiken avser personer över 65 år och är hämtad i mars 2023.

Nämnden har fyra indikatorer för uppföljning av grunduppdraget. Två av dessa redovisas i tertialrapporten. Uppföljningen av indikatorn "antal personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde)" visar att det inte finns några skillnader mellan män och kvinnor. Uppföljningen av

indikatorn "andel personer 75 år och äldre i särskilt boende som behandlats med minst ett av sex olämpliga läkemedel" visar att andelen med olämpliga läkemedel är något högre bland kvinnor än män, 7,9% jämfört med 6,8%

I Öppna jämförelser 2022 kan nämnden se tidigare uppmärksammade skillnader mellan män och kvinnors svar i brukarundersökning 2022 för hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Svaren skiljer sig åt i frågor om att påverka tid i hemtjänsten samt upplevd trygghet och nöjdhet med aktiviteter på vård- och omsorgsboende. Brukarundersökning 2023 redovisas för nämnden i höst. Om skillnaderna mellan kön kvarstår behöver de analyseras ytterligare.

Män i hälsa

Ett mål inom VO-College är att öka andelen män inom vård och omsorg. En aktivitet/åtgärd kopplat till detta är satsningen ESF projektet, Män i hälsa där syftet är att bredda rekryteringen ur ett jämställdhetsperspektiv och för att öka attraktiviteten för arbete inom vård och omsorg.

Konceptet erbjuder omställning, för män i olika åldrar med tidigare arbetserfarenhet från andra branscher, till undersköterskeyrket där deltagarna får finansierad vård- och omsorgsutbildning.

Parallellt arbetar man med normbrytande kommunikation på arbetsplatserna och skapar genom deltagarna fler rollmodeller som kan bidra till en breddad rekrytering avseende jämställdhetsperspektivet.

Praktikplatser har erbjudits till de män som deltar i projektet. Dialog har pågått mellan Sjuhäradskommunerna kring hur en fortsättning kan ske. Vård- och äldrenämnden kommer att fortsätta erbjuda praktikplatser för deltagare i Män i Hälsa.

3 Intern kontroll

I Vård- och äldrenämndens interna kontrollplan finns inga kontrollmoment som ska följas upp per månad, kvartal, tertial eller halvår. Varje riskområde följs upp kontinuerligt under året och redovisas för nämnden en gång per år.

4 Resurser

4.1 Nämndens verksamhet 1

4.1.1 Resultat

4.1.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Utfall jan-april 2022	Budget 2023	Budget jan-april 2023	Utfall jan-april 2023	Avvikelse jan-april 2023	Prognos-avvikelse
Statsbidrag	17 334	52 955	17 652	18 631	980	15 142
Avgifter och övriga intäkter	42 985	132 116	44 599	44 235	-364	2 201
Summa intäkter	60 319	185 071	62 251	62 867	616	17 343
Personal	-380 994	-1 329 513	-426 888	-439 207	-12 319	-57 553
Lokaler	-18 656	-60 033	-20 011	-19 534	477	-315
Material och tjänster	-107 382	-330 352	-106 286	-95 723	10 563	40 655
Kapitalkostnader	-118	0	0	-49	-49	-130
Summa kostnader	-507 150	-1 719 898	-553 185	-554 512	-1 327	-17 343
Buffert (endast i budget)	0	-14 423	-4 808	0	4 808	0
Nettokostnader	-446 831	-1 549 250	-495 742	-491 646	4 097	0
Kommunbidrag	526 589	1 549 250	495 742	495 742	0	0
Resultat jämfört med kommunbidrag	16 778	0	0	4 097	4 097	0
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat						
Godkända "öronmärkta" projekt						
Resultat jämfört med tillgängliga medel						
Ackumulerat resultat						

4.1.1.2 Resultatanalys

Vård- och äldregruppen redovisar ett resultat för perioden på 4,1 mnkr och prognostiserar vid årets slut ett +/- 0 resultat.

Nämnden ser att volymerna/insatserna ökar mer än vad som förväntas i budget, vilket anstränger budgeten på ett negativt sätt, då volymerna/insatserna har en direkt påverkan på kostnaderna. Nämnden konstaterar även att den befolkningsprognos som låg till grund för budgeterade volymer 2023 har lägre antal invånare över 80 år än det faktiska utfallet, vilket påverkar såväl insatser som ekonomi. Sedan 2022 har nämnden haft en ansträngd situation gällande att få så kallade vård-omsorgsbeslut verkställda. Det in sin tur ger effekter på beläggningssituationen inom korttid som i sin tur ger effekter på beslutade och utförda timmar inom hemtjänsten. Hela insatskedjan får en direkt påverkan på nämndens ekonomi då den ekonomiska styrmodellen fördelar ut medel utifrån utförda volymer till de verkställande verksamheterna som ska anpassa sina kostnader i förhållande till dess intäkter.

Nämnden förväntas klara verksamheten inom budgeterat anslag, men prognosen är högst osäker och det finns flertalet risker som kan komma att påverka utfallet. Den förutsätter att Borås Stad får ta del av det prestationsbaserade statsbidraget "utöka bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden" samt att trycket på mer insatser inte ökar från befintlig nivå. Även kommunals löneavtal utgör en osäker

faktor. Totalt är nämnden kompenserad med ett löneutrymme på 2,8 %, dock blev utfallet för kommunals medlemmar 4,1 %. Då merparten av nämndens personal återfinns inom avtalsområdet bygger prognosen på att Staden kompenserar nämnden för differensen mellan tidigare tilldelning och faktiskt utfall.

Intäkterna har en mindre avvikelse mot budget på 0,6 mnkr. Statsbidragen överstiger periodens budget med 1,0 mnkr, en avvikelse som under året förväntas öka och vid årets slut uppgå till 15,1 mnkr. Den stora årsavvikelsen förklaras av ett antagande om att Borås Stad får ta del av det statsbidraget "utöka bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden" till ett belopp om 13 mnkr. Totalt beräknar nämnden att intäkterna överstiger budgeten med 17,3 mnkr, där nämnden utöver utökade statsbidrag förväntas erhålla ersättningar, främst från Sociala omsorgsnämnden, för utförda insatser.

Kostnaderna för perioden avviker mot budget med ett totalt underskott på 1,3 mnkr, en mindre avvikelse. Dock finns stora avvikelser inom de olika kostnadsposterna. Personalkostnaderna avviker för perioden med 12,3 mkr, ett underskott som vid årets slut förväntas uppgå till 57,6 mnkr, en direkt följd av ökade insatser till brukare samt ett löneavtal inom kommunals avtalsområde som överstiger budgettilldelningen. Material och tjänster har för perioden ett överskott på 10,6 mnkr, vilket beror på en återhållsamhet i verksamheterna för inköp, då dem behöver ta höjd för ökade personalkostnader, men även beroende på att flertalet planerade arbeten ännu inte belastar resultatet, såsom trygghetsskapande välfärdsteknik och välbehövlig upprustning av vård- och omsorgsboenden. Vid årets slut förväntad överskottet på kostnadsposten uppgå till 40,7 mnkr.

Nämndens resultat påverkas även av de avsatta buffertmedlen. För perioden finns där ett överskott på 4,8 mnkr, som bör sättas i relation till nämndens resultat som uppgår till 4,1 mnkr.

4.1.2 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Utfall jan-april 2022	Budget 2023	Budget jan-april 2023	Utfall jan-april 2023	Avvikelse jan-april 2023	Prognos-avvikelse
Central administration						
Intäkt	1 445	0	0	1 150	1 150	1 400
Kostnad	-14 088	-46 341	-15 293	-15 090	203	1 100
Nettokostnad	-12 643	-46 341	-15 293	-13 940	1 353	2 500
Politisk verksamhet						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	-706	-2 761	-918	-921	-3	0
Nettokostnad	-706	-2 761	-918	-921	-3	0
Vård och omsorg i ordinärt boende						
Intäkt	19 824	69 990	23 330	24 298	968	5 005
Kostnad	-239 662	-836 116	-269 668	-268 880	788	-6 605
Nettokostnad	-219 838	-766 126	-246 338	-244 582	1 756	-1 600
Vård och omsorg i särskilt boende						
Intäkt	29 528	92 091	31 257	30 459	-798	14 786
Kostnad	-210 924	-704 435	-225 012	-227 083	-2 071	-12 786
Nettokostnad	-181 396	-612 344	-193 755	-196 624	-2 869	2 000
Övrig verksamhet						
Intäkt	9 522	22 990	7 663	6 959	-704	-3 847
Kostnad	-41 652	-130 245	-42 294	-42 538	-244	947
Nettokostnad	-32 130	-107 255	-34 631	-35 579	-948	-2 900
Buffert						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	0	-14 423	-4 808	0	4 808	0
Nettokostnad	0	-14 423	-4 808	0	4 808	0
Totalt						
Intäkt	60 319	185 071	62 250	62 866	616	17 344
Kostnad	-507 032	-1 734 321	-557 993	-554 512	3 481	-17 344
Nettokostnad	-446 713	-1 549 250	-495 743	-491 646	4 097	0

Central administration

Ekonomi

För perioden redovisar verksamheten ett överskott på 1,4 mnkr, vilket främst beror på intäktsersättning avseende praktikanter som kommer fördelas vidare till korrekt verksamhet. Vid årets slut förväntas ett totalt överskott på 2,5 mnkr vilket förklaras av ökade intäkter på 1,4 mnkr kopplat till icke budgeterade intäkter för ingångna avtal samt ett överskott på personalkostnader på 1,1 mnkr vilket förklaras av otillsatta tjänster.

Analys av verksamheten

Förvaltningens stödfunktioner stöttar verksamheten i deras arbete att uppnå sina mål och är i högsta grad inblandade i förbättringsarbeten i hela organisationen.

Ett ledningssystem för informationssäkerhet och dataskydd är under framtagande. Arbetet görs i samverkan med övriga förvaltningar i sociala klustret och informationssäkerhetsansvarig på Stadsledningskansliet. Ledningssystemet ska säkra ett systematiskt och kontinuerligt arbete med att skydda nämndens informationstillgångar. Ett ledningssystem säkrar också att nämnden uppfyller lagkrav och stadens informationssäkerhetspolicy.

Politisk verksamhet

Ekonomi

Verksamheten har för perioden ett utfall som ligger på budgeterad nivå och förväntas vid årets slut ha förbrukat hela det budgeterade utrymmet.

Analys av verksamheten

Nämnden har hittills haft fyra möten. Likt tidigare år planeras det att i anslutning till sammanträdena genomföras informations- och utbildningsinsatser för nämnden. Nämnden som tillträdde i januari i år har under året första månader genomgått en introduktionsutbildning som genomfördes av förvaltningen.

Ordinärt boende

Ekonomi

För perioden redovisas ett positivt resultat på 1,8 mnkr och årets prognos uppgår till ett underskott på 1,6 mnkr. Överskottet för perioden beror bland annat på att kostnaderna för verksamhetens planerade utbildningsinsatser ännu inte börjat belasta verksamheten och att avsatta medel för sommarens introduktioner ännu inte nyttjats. De avsatta medlen för trygghetsskapande välfärdsteknik belastar inte heller ännu ekonomin vilket påverkar periodens resultat.

På beställarsidan prognostiseras ett underskott på 8,5 mnkr, varav 11,1 mnkr är kopplat till volymer (hemtjänsten -10,4 mnkr, korttidsvård -1,8 mnkr och dagverksamhet +1,1 mnkr) samt att kostnaderna för utskrivningsklara patienter beräknas överstiga budgeten med 0,7 mnkr. Bostadsanpassningen förväntas generera ett överskott på 1,0 mnkr, utöver det väntas även ett överskott på grund av vakanser kopplat till kompensationsproblematiken på 2,3 mnkr. Utöver detta förväntas den delegerade hälso- och sjukvården generera ett överskott på volymen på 2,9 mnkr.

På utförarsidan beräknas en avvikelse gentemot budgeten på ett överskott om 4,0 mnkr. Hälso- och sjukvården förväntas generera ett underskott på nära 8 mnkr vilket förklaras av bemanningsproblematiken som löses genom att anlita legitimerad personal via externa företag. I gengäld väntas övriga verksamheter generera överskott kopplat till marginaleffekter beroende på det höga tryck av insatser som genomförs hos brukarna.

Även stödfunktionerna förväntas generera överskott inom verksamhetsgrenen (1,5 mnkr) vilket beror på att avsatta centrala medel för tjänster och kompetensutveckling inte nyttjas. De tekniska problem som uppstår i samband med införandet av trygghetsskapande välfärdsteknik förväntas bidra till ett överskott i form av senarelagda betalningar och vitesföreläggningar på 1,1 mnkr.

Analys av verksamheten

Verksamheten fortsätter arbetet med att hantera platsbristen/köbildningen på vård- och omsorgsboende, vilket medför ett hårt tryck på korttidsenheterna som får ta emot brukare i väntan på boendeplacering. Bristen på korttidsboende för övriga brukare medför i sin tur hårdare belastning på hemtjänsten med ökat insatsbehov av såväl hemtjänststimmar som dubbelbemanning. Situationen löses även med köp av externa placeringar.

Utöver det pågår ett intensivt arbete tillsammans inom närvårdssamverkan Södra Älvsborg kring samverkansrutinerna för in och utskrivningsprocessen till och från sjukhus. Syftet är att kommunen och

i förekommande fall primärvården ska möta brukaren i sin naturliga hemmiljö för att ges bättre förutsättningar till ett personcentrerat förhållningssätt. Tanken är att detta nya arbetssätt ska öka antalet SIP, Samordnad individuell plan, samt att fast vårdkontakt från den primära vården ska bli mer aktiv i kontakten med brukaren/patienten. Arbetssättet är en del av omställningen till Nära vård.

Förvaltningen har lagt en beställning för att få utveckla automatiserat beslutsfattande via RPA-teknik (robot) vad gäller ansökan, utredning och beslut om trygghetslarm. Kartläggning av nuvarande handlägningsprocess kommer som en förberedelse att ske under våren och eventuellt kan en RPA-konsult arbeta vidare med den tekniska lösningen under hösten.

Hemtjänst

Antalet brukare med behov av hemtjänst har inte ökat nämnvärt att ställa i relation till den utförda tiden som ökar markant, vilket är en följd av ökad vårdtyngd hos de som har insatser via hemtjänsten. Att vårdtyngden ökar förklaras med omställningen till nära vård men även av den uppkomna kön till vård- och omsorgsboende och att brukare får kvarstanna i sitt ordinära boende med ökade insatser. En effekt av att vårdtyngden ökar är att behovet av att dubbelbemanna insatserna ökar, en insats som har en betydande ökning sedan föregående år. Den ökande volymen av dubbelbemanning är under översyn.

För tillfället finns det tre aktiva LOV-företag som har tillstånd via IVO att bedriva hemtjänst och ett fjärde företag är på väg in i verksamheten den 15 maj, vilket kan komma att påverka fördelningen mellan insatser utförda i egen och extern regi. Ungefär 10 % av brukarna över 65 år, respektive 20 % av brukarna under 65 år har valt att ha en privat utförare.

Arbetssättet med att implementera fast omsorgskontakt, som sedan 1 juli i år är lagstadgat, pågår och genomförs i olika arbetsformer och förankras hos samtliga medarbetare. Syftet är att stärka mötet och skapa en bra relation mellan den person som har hemtjänst och medarbetare så att kvalitet i form av kontinuitet, trygghet, delaktighet och inflytande nås i högre utsträckning. Den 1 juli 2023 förstärks kravet ytterligare då enbart medarbetare med tillsvidareanställning och yrkestiteln undersköterska kan ha uppdraget, vilket kommer bli en utmaning för verksamheten.

Sommarens semesterrekrytering pågår och vid utgången av april månad saknas ca 100 vikarier. En försvårande omständighet i rekryteringen är att körkort krävs för de som anställs. Verksamheten har tagit fram handlingsplan med olika åtgärder om för att säkra att alla insatser kan utföras.

Under våren påbörjades installationen av nya trygghetslarm i ordinärt boende, under införandet identifierades en del problem och därför har införandet pausas till efter sommaren. För natt och larmorganisationen innebär detta även att de inte kan använda digital tillsyn i lika hög grad som önskat, vilket innebär mer fysiska besök och ökad belastning på bemanningen.

Korttid och växelvård

Förvaltningens samtliga korttidsenheter är fullbelagda, en effekt av att många vistas där i avvaktan på att få sitt vård- och omsorgsbeslut verkställt. Åtgärder för att hantera bristen på vård- och omsorgsboenden har gjorts, vilket möjliggjort en överbeläggning på totalt nio platser. Då ett av Bodagatans våningsplan under våren genomgår renovering har en evakuering av dessa plaster skett till Furuvägen, dock har evakueringen inte gett möjlighet att kompensera alla frånfall av platser på Bodagatan. Ytterligare åtgärd för att hantera bristen på platser är köp av plats i annan kommun, nämnden har sedan 2022 ett samarbete med Ulricehamn för placeringar och under april månad har samarbetet utökats inom Boråsregionen så att det nu även går att köpa korttidsplatser i Tranemo och Herrljunga som för tillfället har viss överkapacitet.

Dagverksamhet

Det upplevs fullt på dagverksamheterna beträffande inskrivna brukare, dock kommer inte alla på sina inplanerade dagar varför det genererar ett överskott på belagda platser. Det har varit svårt att hitta nya brukare som är under 65 år till Klubb Viskan, i dagsläget är det fyra personer inskrivna. Av denna anledning har brukare som fyllt 65 år fått kvarstanna på Dagverksamheten Klubb Viskan för att verksamheten inte ska ha för få besökare, ändå är beläggningen låg. Öppettiderna kväll och helg på Bodagatan finns det egentligen ingen efterfrågan på.

Verksamheten har identifierat att arbetet kring när ett beslut upphör kan förbättras, vilket skulle kunna förbättra inflödet genom att nya beslut om plats tas fortare vilken kan leda till att platserna fylls upp bättre.

Särskilt boende

Ekonomi

Periodens resultat uppgår till ett underskott om 2,9 mnkr gentemot budget som vid årets slut förväntas uppgå till 2,0 mnkr. Årets prognos är baserat på nämndens förväntan att bli beviljade medel av det prestationsbaserade statsbidraget för 2023 "utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden" på 13,0 mnkr. I det fall bidraget inte beviljas alternativt beviljad med en lägre summa kommer det påverka det förväntade resultatet för verksamheten i samma omfattning.

På beställarsidan prognostiseras ett underskott vid årets slut på -9,9 mnkr, vilket beror på volymavvikelse. Då det för tillfället är fullt på boendena samt att flera personer står i kö för att få sina boendebeslut verkställda är beläggningsgraden hög. För att lösa den uppkomna situationen, där lediga platser inte finns att tillgå inom Staden har avtal tecknats med Ulricehamns kommun om köp av vård- och omsorgsplatser. Totalt finns fem platser att tillgå och från maj månad kommer samtliga av dessa vara belagda, vilket belastar nämndens ekonomi till en kostnad på 4,0 mnkr.

Utförarsidan, som avser såväl vård- och omsorgsboende och hälso- och sjukvårdsorganisation, beräknar vid årets slut nå ett resultat på -7,6 mnkr. Underskottet beror främst på personalkostnader, främst kopplat till personalsituationen samt att brukarna blir mer vårdtunga. På grund av svårigheter med kompetensförsörjningen behöver verksamheten ta till dyra lösningar i form av inhyrd personal, övertids/fyllnadsersättningar samt att betala för ej uttagna semesterdagar. Verksamheten tyngs även ekonomiskt av fördyrade kostnader för sjukvårdsmaterial och hjälpmedel.

Stödfunktionerna förväntas generera överskott inom verksamhetsgrenen (1,8 mnkr) vilket beror på att avsatta centrala medel för tjänster och kompetensutveckling inte nyttjas. Det förväntas även uppstå ett överskott inom stödverksamheten kopplat till verksamhetsgrenen som bland annat beror på införandet av Trygghetsskapande välfärdsteknik.

Analys av verksamheten

Beläggningsgraden på vård- och omsorgsboendena ligger på en maximerad nivå vilket skapar en kedjereaktion. Innevarande år har antalet belagda platser budgeterats till 848 stycken, trots att behovsprognosen som nämnden tagit fram visar på att behovet utifrån demografin är 903 platser innevarande år. Anledningen att fler belagda platser inte budgeterats beror på att nämnden endast producerar 869 platser och ett visst antal platser behövs för in- och utflyttningslogistik. Den aktuella situationen är svårlöst då staden inte har möjlighet att hastigt öka upp antalet boendeplatser i avvaktan på att det nya boendet på Kristinegränd står klart i början av 2025 med 73 platser.

Antalet belagda platser för årets första tertial uppgår till 856 i ett medelvärde och beror på en låg omsättning av platser. Statistik för första kvartalet visar att det aktiva arbetet med att minska ledtider (tid från tomställd lägenhet till inflytt) har gett goda resultat; från 31,7 till 17,4 dagar i snitt. Verksamheten upplever att den lokala samhällsdebatten har gjort problematiken med långa kötider känd hos allmänheten/närstående vilket underlättar dialogen och arbetet kring att klargöra lägenheter skyndsamt efter utflytt.

Vid ett visst givet datum i april stod 130 brukare i kö på att få flytta in på ett boende. När det är en kö till vård- och omsorgsboende riskerar det medföra att vissa brukare inte får sitt beslut verkställt inom tre månader, vilket ska rapporteras till Inspektionen för vård och omsorg/IVO. Under kvartal 1 2023 är det 86 personer (84 personer kvartal 4 år 2022) som inte har fått sitt boendebeslut verkställt inom tre månader varav vissa av dessa för tillfället hade tackat nej till sitt erbjudande.

En åtgärd med anledning av platsbristen är att samarbete har initierats inom Boråsregionen om köp av platser mellan kommunerna, hittills har det varit Ulricehamn som varit intresserade av att sälja vård-

och omsorgsplatser.

Installation av nytt trygghetslarm har följt tidsplanen och är vid månadsskiftet april/maj helt implementerat på samtliga vård- och omsorgsboende och upplevs fungera tillfredsställande. Samtliga enheter genomför en brandgenomgång tillsammans med säkerhetssamordnare innan sommaren för att säkerställa kännedom om system i verksamheten och uppdaterade rutiner.

De nya bestämmelserna om 11 timmars sammanhängande dygnsvila för samtliga medarbetare från den 1 oktober innebär förändrad schemaläggning i verksamheten. Arbetet för att anpassa schema till regler pågår med hög delaktighet av medarbetare och hålls ihop över verksamhetsområdet med en arbetsgrupp för utbyte av idéer och förslag.

Rekryteringen av sommarvikarier löper på och det finns i dagsläget ingen oro i verksamheten för att man inte ska kunna säkerställa medarbetares sommaresemester.

Hälso- och sjukvård

I den organisationsform som nämndens hälso- och sjukvård bedrivs är det svårt att särskilja vad som ordinärt - och särskilt boende varpå analys av verksamheten redovisas särskilt. Ekonomin för nämndens hälso- och sjukvård redovisas under ordinärt- respektive särskilt boende utifrån schablonberäkningar.

Analys av verksamheten

Verksamheten har svårt att rekrytera och relativt lågt antal sökande per annonserad tjänst i kombination med att personalomsättningen är hög. Även regionens ändrade arbetssätt med kortare ledtider vid utskrivning från sjukhus och allt mer avancerad sjukvård i hemmet påverkar bemanningen inom verksamheten. Situationen är oroande inför framtiden med tanke på verksamhetens behov av att förstärka både antalet sjuksköterskor samt kompetensen och omställningen till nära vård.

Problematiken med att rekrytera skapar ett stort behov att hyra in extern bemanning via företag, som i sin tur även påverkar kvaliteten i verksamheten, men ändå är en lösning för att säkerställa en god och säker vård. Verksamheten har för avsikt att höja grundbemanningen i teamen för att minska kostnaderna för bemanning från externa företag.

Med anledningen av utmaningen att kompetensförsörja kommer verksamheten att utreda om arbetet som legitimerad inom hälso- och sjukvården kan differentieras, om nya roller eller professioner kan inrättas i verksamheten. Det pågår även ett projekt som förvaltningschefen initierat, "effektivt resursnyttjande av kompetens", där många medarbetare och chefer varit delaktiga. En kartläggning av sjuksköterskornas arbetsuppgifter har genomförts och det kommer att tas fram en beskrivning av sjuksköterskans uppdrag.

Rekryteringen för sommaren pågår men det saknas fortfarande en hel del vikarierande sjuksköterskor. Liksom förra året har undersköterskor, främst sjuksköterskestudenter, som skall arbeta som sjuksköterskeassistenter under sommaren rekryterats. Dock har det visat sig att även denna grupp blivit mer svårrekryterad.

Övrig verksamhet

Ekonomi

Utfallet för perioden uppgår till -1,0 mnkr och vid årets slut förväntas resultatet landa på ett underskott om 2,9 mnkr.

För perioden avviker intäkterna negativt med 0,7 mnkr gentemot budget och beror bland annat på att kostverksamheten inte når upp till den budgeterade intäktsvolymen gällande försäljning av måltider på restaurangerna. Intäkterna i restaurangerna fortsätter att minska, gästerna har inte återvänt efter pandemin i den utsträckning som var väntad. Denna effekt syntes redan 2022 och en anpassning gjordes i budgeten till innevarande år, dock är effekten större än den genomförda anpassningen vilket påverkar det ekonomiska utfallet. Vid årets slut förväntas intäkterna avvika mot budget med -3,9 mnkr.

Kostnadssidan har en mindre negativ avvikelse för perioden på 0,2 mnkr. Vid året slut beräknas en positiv avvikelse på 0,9 mnkr som främst förklaras av verksamhetens anpassning till det ekonomiska resultatet. Personalkostnader såväl som övriga inköp ses över och försöks anpassas mot intäkter och det fördelade anslaget. Förhoppningen finns att det nya livsmedelsavtalet som träder i kraft i maj månad innebär en billigare prisbild men då detta ännu inte är säkerställt har hänsyn inte tagits till det i prognosen.

Analys av verksamheten

Kost- och vaktmästeriverksamhet

Resursgruppens anpassning till nya förutsättningar där tvätteriverksamheten inte längre är en del av verksamheten pågår men processen kommer inte nå full effekt förrän under senare delen av året.

Från och med maj är kostverksamheten inte längre KRAV-certifierad men miljöarbetet fortsätter på annat sätt där eko/närproducerat fortsatt ska öka och matsvinn samt klimatavtryck ska minska. Två restauranger, Dalhem och Skogslid ingår tillsammans med Högskolan i projektet No Time 2 Waste för att minska matsvinn och plast.

En enkät har gått ut till brukare som får hjälp med inköp och varor/färdiga maträtter från Coop och resultatet är övervägande positivt. Möte är inplanerat med Coop för att gå igenom och ta tillvara på alla synpunkter som inkommit.

Förebyggande verksamhet

En god förebyggande verksamhet gör att inträdet i äldreomsorgen kan förskjutas framåt och om teknikanvändningen ökar kommer våra seniorer i större utsträckning att kunna använda teknik för att få ett självständigt liv. Nämnden vill möta morgondagens seniorer och synliggöra möjligheter och skapa nyfikenhet kring digitalisering och teknik. Arbetssättet ses som en framgångsfaktor då äldreomsorgen står inför framtida utmaningar och behöver våga tänka nytt.

Nämnden tog på sitt januarimöte beslut om att nyttja 1,1 mnkr av 2023 års buffert för att finansiera en utökning av det så kallade surfplatteprojektet med ytterligare 350 surfplattor under 2023, vars syfte är att kostnadsfritt låna ut surfplattor till medborgare över 75 år för att minska det digitala utanförskapet.

Seniorhälsokonsulenterna har under året planerat för fler besök till vårdcentraler för att sprida information om att de finns och vad de kan vara behjälpliga med. Mer uppsökande och information om samtliga förebyggande verksamheter görs och kommer att ytterligare förstärkas under året. Ett statsbidrag är rekviderat för att utveckla arbetet med hälsosamtal i syfte att stärka arbetet med ofrivillig ensamhet. Genom att fortsätta och öka samarbetet med primärvården för att sprida information och nå nya seniorer väntas fler personer få möjlighet till hälsosamtal och ges möjlighet att delta i olika sammanhang för att på så sätt vara mer proaktiva.

Mötesplatsen på Kristineberg kommer från och med oktober att lämna lokalerna och besökarna hänvisas till andra mötesplatser och planering för att möta upp behovet pågår.

Buffert

Nämnden avsatte 1 % av kommunbidraget storlek i budgeten till en buffert för oförutsedda kostnader enligt gällande reglemente. Nämnden tog på sitt februarimöte beslut om att nyttja 1,1 mnkr av 2023 års buffert för att finansiera en utökning av det så kallade surfplatteprojektet, vars syfte är att kostnadsfritt låna ut surfplattor till medborgare över 75 år för att minska det digitala utanförskapet.

För perioden uppgår utfallet för bufferten till 4,8 mnkr som påverkar resultatet i positiv riktning.

5 Arbetsgivarpolitik

Samverkan

Vård- och äldreförvaltningen har under första tertialet fortsatt sitt strategiska och normkritiska arbete för att bredda rekryteringen och verka för att attrahera både män och kvinnor till de specifika yrkeskategorierna oavsett traditionella könsstrukturer.

Vård- och äldreförvaltningens fortsatta arbete med kompetensutmaning sker genom god samverkan med flera aktörer såsom Vård- och omsorgscollege i Sjuhärad (VO-College). Inom VO-collegesamverkan har förberedande arbete gjorts inför den årliga ”upplevelseverkstaden” i vård- och omsorg. Målgruppen är ca 500 ungdomar i årskurs 8, från Sjuhärad, som under mässliknande former får prova på, inspireras och möta ambassadörer inom vård- och omsorgssektorn.

Genom VO-college har majoriteten enhetschefer inom hemtjänst gått utbildningen ”*Fem nycklar för en språkutvecklande arbetsplats*”. Insatsen har stärkt chefernas förutsättningar och intresse att arbeta med språkombud i sina verksamheter.

I samverkan med Almåsgymnasiet har ”efterplugget mässan” genomförts med syfte att attrahera och inspirera gymnasieelever att välja utbildning och arbete inom vård- och omsorgssektorn.

Vidare arbetar nämnden med Svensk gymnasielärling där elever på lärlingsprogrammet utför sin arbetsplatsförlagda del av utbildningen på Vård- och äldreförvaltningen, har möjlighet till anställning med lön under den tid de är på arbetsplatsen. Under vårterminen 2023 finns totalt 23 lärlingar i åk 1-3 varav 13 i åk 2-3 har lärlingsanställningar. Södra Älvsborgs sjukhus kommer även från läsåret 23/24 börja ta emot gymnasielärlingar i åk 3 som ska göra sitt sista praktikår där vilket kan komma att påverka det upparbetade konceptet.

Ung Omsorg, som syftar till att skapa generationsöverskridande möten mellan äldre och yngre generationer, fortsätter. Samtliga av nämndens vård- och omsorgsboenden tar emot ungdomar 14-17 år under helgerna.

Fortsatt samverkan med högskolor, både genom aktivt deltagande i programråd på ett flertal utbildningar, VFU-mottagande (verksamhetsförlagd utbildning) samt uppdragsutbildningar. I samverkan med högskolan i Borås förs partsgemensam dialog kring hur verksamheterna kan möta nya EU-direktiven för utökad VFU inom sjuksköterskeutbildningen. Även samverkan och dialog kring innehåll i ett nytt kommande kandidatprogram med fokus på ledarskap och organisering inom vård och omsorg har förts. Syftet är att säkerställa att studenterna genom kandidatexamen kommer erhålla efterfrågad kompetens utifrån arbetsgivarnas/verksamheternas behov för exempelvis framtida chefsförsörjning inom äldreomsorgen.

Ovanstående samverkan sker löpande och målsättningen är främst till att säkerställa kvalitén och kompetensförsörjning inom flera bristyrken inom förvaltningen.

Strategisk kompetensförsörjning

Strategisk kompetensförsörjning innebär att vård- och äldrenämnden arbetar på ett långsiktigt och övergripande sätt för att ta tillvara, utveckla och styra medarbetarnas kompetens. Detta är avgörande för att vara en attraktiv arbetsgivare med engagerade medarbetare som bidrar till måluppfyllelse.

Kompetens- och personalförsörjning, arbetsvillkor, lönebildning (KAL)

För att sätta särskilt fokus på yrkesgrupper som är svårrekryterade finns en av beslutad handlingsplan (KAL-plan) framtagna för undersköterskor. Flera aktiviteter är redan pågående och några är under utveckling. Sedan tidigare finns även en genomförd KAL-plan för legitimerad personal.

Kompetens- och personalförsörjning

- Utbilda och implementera specialistundersköterska, utreda karriärtjänst för stödassistenter: Uppdragsbeskrivning för specialistundersköterska är framtagen. Det har anställts en specialistundersköterska inom projektet för införande av välfärdsteknik. Pågående arbete för tillsättning av fem tjänster som specialistundersköterska sker på olika enheter. Annonsering sker internt då den genomförda kartläggningen visar att relevant kompetens finns inom organisationen.
- Stärka språkkompetensen: Ett flertal satsningar har gjorts bl.a. en uppdragsutbildning i Yrkessvenska. Målgruppen var tillsvidareanställda medarbetare som inte uppfyllde betygskriterierna för att studera till undersköterska inom Äldreomsorgslyftet eller som av annan anledning behövde stärka förmågan att använda språkkunskaperna. Det pågår även en utbildningsinsats för tillsvidareanställda medarbetare där målsättningen är godkänt betyg i svenska på grundläggande nivå delkurs 1-4 för att uppfylla kriterierna att kunna studera vidare till undersköterska inom det lokala upplägget för Äldreomsorgslyftet (ÄOL).
- Utbildning och implementering av språkombud: Implementeringen av språkombud är genomförd och kontinuerlig utbildning sker.
- Introduktionsår: En webbaserad introduktionsutbildning är framtagen. Arbete pågår med att bygga en liknande digital plattform som för tim- och semestervikarierna samt för att implementera upplägget av ett helt introduktionsår för undersköterskor.
- Validering till undersköterska: Sker genom Äldreomsorgslyftet.
- Skyddad yrkestitel: Verksamheten är förberedd och har tagit fram arbetssätt för hanteringen av skyddad yrkestitel. Löpande arbete och informationsspridning kring föreskrifterna som träder i kraft den 1 juli 2023
- Marknadsföringsinsatser: Löpande arbete för att marknadsföra arbete inom vård och omsorg. Särskild satsning inför semesterrekrytering 2023 sker i samarbete med det nationella initiativet Go Care. Tillsammans med ca 50 arbetsgivare runt om i landet deltar vi i en kampanj för att inspirera fler att sommarjobb i äldreomsorgen. Kampanjen är riktad mot 18 - 30 åringar och syns bland annat på Snapchat och TikTok samt i digitala event där bl.a. äldreministern Anna Tenje deltar.

Arbetsvillkor

- Hållbar schemaläggning: Arbete för att tillämpa beslutet kring 11 timmars dygnsvila pågår.
- Stärka handledarrollen: Sedan 2021 har 65 handledare utbildats och nya utbildningsomgångar startar varje termin. En extra satsning har genomförts inom hemtjänst och korttid för att öka antalet handledare.
- Säkerställa teamrutinen: Arbete sker kring att förbättra teamarbetet på varje enhet. Syftet är förtydliga roller och skapa en god mötesstruktur
- Fortsatt arbete med differentiering av arbetsuppgifter: Nya yrkestitlar har införts såsom specialistundersköterska och servicebiträde. Samtliga hemtjänstgrupper har servicebiträden anställda.
- Öka heltidsarbetet och förläng arbetslivet: Löpande arbete med riktad information om pensionspåverkan vid deltidsarbete till alla som ansöker om partiell ledighet inom staden
- Ta hjälp av Organisationshälsa i arbetsmiljöarbetet: Arbetsmiljöscreeningar genomfördes 2019 och 2020 med 19 arbetsplatser och ca 800 medarbetare. Därefter insatser som bl a enskilt chefsstöd och workshops inom Hemtjänst och vård- och omsorgsboenden.

Lönebildning

- Förtydligande av lönekriterier och ökad lönespridning: Samtliga chefer har genomgått en extern utbildningsinsats kring lön och lönesättning inför löneöversyn 2023.
- Löneökning efter specialistutbildning: pågående arbete
- Lönetillägg för behöriga handledare: pågående arbete

Äldreomsorgslyftet

Utbildning till undersköterska som finansieras med stadsbidrag, där medarbetaren studerar 50 procent och arbetar 50 procent. Deltagarna blir efter fullgjord utbildning tillsvidareanställda undersköterskor. Samverkan sker bland annat med Vuxenutbildningen i Borås. Satsningen även omfattar första linjens chefer har hittills över 200 medarbetare studerat med hjälp av medel inom ramen för äldreomsorgslyftet.

Totalt har 147 vårdbiträden påbörjat gymnasial utbildning till undersköterska varav 76 medarbetare nu är färdigutbildade med ny titel och lön som undersköterskor.

Vård- och äldrenämnden har även kunnat använda statsbidrag till utbildning i socialrätt för chefer (se under ledarskapsutveckling) samt för studier i grundläggande svenskadelkurs 1-4 för vårdbiträden. Hittills har 32 medarbetare påbörjat studier i grundläggande svenska varav 12 har slutfört delkurs 4 och därmed kvalificerat sig till studier i svenska på gymnasial nivå vilket ingår i yrkespaketet för undersköterskor.

Utbildning specialistsjuksköterska

I nuläget är två medarbetare i pågående studier till specialistsjuksköterska inom ramen för anställningen, en äldrespecialist och en distriktsjuksköterska.

Ledarutveckling

Chefers möjlighet till kompetensutveckling och förutsättningar för ledarskapet har identifierats som en viktig fråga inom nämndens strategiska utvecklingsarbete. En av förvaltningens aktuella aktiviteter är återupptagande av det arbete som påbörjades redan 2019 kring chefsförutsättningar. Pandemin var ett hinder för det fortsatta arbetet men har nu återupptagits. Inom det strategiska utvecklingsarbetet har förvaltningen under denna period påbörjat arbetet med tillitsbaserad ledarskap för samtliga chefer inom förvaltningen, där cheferna har fått möjlighet under en halvdag inspiration i ämnet av en extern föreläsare samt arbeta med att identifiera framgångsfaktorer inom ledarskapet.

Utbildning hållbart och hälsofrämjande ledarskap

6 enhetschefer har slutfört ledarskapsutbildning i Medarbetarcentrum regi. De 6 chefer som gick utbildningen under 2022 har deltagit vid efterföljande reflektionsforum under våren i ledning av Medarbetarcentrum.

Socialrätt 1 och 2, studier med stöd av Äldreomsorgslyftet

8 chefer har påbörjat Socialrätt 1 om 7,5 högskolepoäng.

7 chefer har avsluta genomförda studier i Socialrätt 2 om 7,5 högskolepoäng.

Arbetsmiljö och hälsa

Arbetsmiljön är en mycket viktig faktor och förutsättning för att kunna leverera en god vård- och omsorg och att vara en attraktiv arbetsgivare. Ett systematiskt sätt att arbeta med och följa upp arbetsmiljön finns sedan flera år via det så kallade SAM-hjulet. En nära och god samverkan med fackliga organisationer sker för att möta nuvarande och framtida utmaningar.

Målsatta indikatorer

- *Andelen sjukfrånvaro av arbetad tid ska minska*

Totala sjukfrånvaron inom förvaltningen för tertial 1 är 7, 35%, motsvarande siffra samma period föregående år var 8,85%. Utmärkande för tertial 1 är en ökning av sjukfrånvaro för undersköterskor inom hemtjänst i jämförelse med samma period föregående år. Sjukfrånvaron för undersköterskor inom vård- och omsorgsboende och sjuksköterskor har minskat i jämförelse med samma period föregående år.

- *Personalomsättningen ska minska*

Totala personalomsättningen inom förvaltningen för tertial 1 är 4,5%, vilket är en liten ökning i jämförelse med samma period föregående år då siffran var 3,67%. Personalomsättningen av sjuksköterskor har ökat i jämförelse med föregående år och ligger under tertial 1 i år högre än genomsnittet för hela förvaltningen. Även personalomsättningen för lokalvårdare har ökat i jämförelse med föregående år. Personalomsättningen för biståndshandläggare, fysioterapeuter och undersköterskor har minskat under tertial 1 i jämförelse med samma period föregående år.

Vård- och äldreförvaltningen

Personalomsättning samt sjukfrånvaro

Personalomsättning	2022-02 – 2023-01	2022-03 – 2023-02	2022-04 – 2023-03
Nämnd, chef & stöd	6,2 %	5,2 %	6,2 %
Myndighet	19,2 %	12,7 %	15,2 %
Hemtjänst	13,8 %	12,7 %	13,0 %
Förebyggande, korttid & larm	10,2 %	10,6 %	10,9 %
Vård och omsorgsboende	10,2 %	10,2 %	10,1 %
Hälso- och sjukvård	19,2 %	21,7 %	19,7 %
Kost, lokalvård & vaktmästeri	7,0 %	8,0 %	8,1 %
Totalsumma	12,2 %	12,1 %	12,1 %

Sjukfrånvaro	2023-01	2023-02	2023-03
Nämnd, chef & stöd	9,5 %	10,2 %	9,4 %
Myndighet	6,0 %	6,2 %	5,1 %
Hemtjänst	10,5 %	10,1 %	12,2 %
Förebyggande, korttid & larm	8,5 %	9,3 %	10,5 %
Vård och omsorgsboende	10,1 %	12,2 %	12,8 %
Hälso- och sjukvård	8,0 %	7,2 %	8,5 %
Kost lokalvård och vaktmästeri	10,7 %	8,4 %	8,8 %
Totalsumma	10,1 %	10,2 %	11,3 %

Lena Elliot
Handläggare
033 357047

Datum
2023-05-23

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2023-00137 3.7.1.1

Definitiv ersättning till LOV-företag 2023

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att fastställa den definitiva ersättningen till externa utförare i hemtjänstvalet 2023.

Ärendet i sin helhet

Kommunstyrelsen beslutade 2019 att ersättningen till de externa utförarna inom hemtjänstvalet (sk LOV-företagen) årligen skulle justeras med omsorgsprisindex (OPI) som SKL publicerar i december varje år (dnr 152/2019).

Vård- och äldre-
nämnden har därefter årligen föreslagit ny ersättningsnivå till Kommunstyrelsen som sedan fastslagit den.

2021 beslutade Kommunstyrelsen (dnr KS 2021-00131) att Vård- och äldre-
nämnden årligen fastställer ny ersättningsnivå utifrån 2019 års beslut om uppräknings-
av timersättning med OPI, och delger Kommunstyrelsen sitt beslut.

Vård- och äldre-
nämnden fastställde på sitt januarimöte 2023 en preliminär ersättningsnivå, då 2023 års OPI vid tidpunkten endast var preliminärt eftersom ett centralt löneavtal mellan SKR och kommunal inte fanns på plats.

Ett definitivt OPI index för 2023 publicerades den 19 april, varpå den definitiva ersättningen till LOV-företagen kan fastställas.

Timersättningen för LOV-företagen 2023 höjs enligt OPI-index med 4,6 %.

För privata utförare som utför både omsorgs- och serviceinsatser blir ersättningen 483 kr per timma i tätort och 498 kr per timma utan för tätort.

Privata utförare som enbart utför serviceinsatser blir ersättningen 381 kr per timma i tätort och 396 kr per timma utanför tätort.

För båda insatserna tillkommer ersättning för heltid med 8 kr per timma.

Beslutsunderlag

1. Hemtjänst LOV 2023 definitiv

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Ersättningar inom hemtjänstvalet 2023

Omvårdnads- och serviceinsatser

	Privat utförare kr/timme
Tätort	483
Utanför tätort	498
Tillägg för heltid	8

Serviceinsatser

	Privat utförare kr/timme
Tätort	381
Utanför tätort	396
Tillägg för heltid	8

I beloppet ingår en moms-kompensation på tre procent.

Dubbelbemanning

Ersättningsbeloppet är det samma som för "grundbemanningen".

Oplanerad frånvaro (bomtid)

Från 2023 är den tidigare ersättningen för oplanerad frånvaro inkluderad i grundersättningen.

Lena Elliot
Handläggare
033 357047

Datum
2023-05-23

Instans
Vård- och äldre- nämnden
Dnr VAN 2023-00136 3.7.1.4

Ansökan om trygghetsbostäder Blombacka

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre- nämnden beslutar

- att klassa Riksbyggen RKHF Blombackas 35 lägenheter som trygghetsboende enligt Borås Stads reglemente tom 2025-12-31.
- Att bevilja Riksbyggen RKHF Blombacka ett hyresbidrag för gemensamhetslokal enligt gällande reglemente tom 2025-12-31.
- Att inte tilldela en aktivitetssamordnare till boendet, utan hänvisa till mötesplats Sjöbo.

Ärendet i sin helhet

Riksbyggen RKHF Blombacka ansöker om att få 35 lägenheter klassade som trygghetsbostäder enligt Borås Stads reglemente.

Lägenheterna är klassade enligt Bokvämt 5-standard tom 2025-12-31 samt uppfyller normalnivån enligt Svensk Standard (SS 9142 21). Fastigheten erbjuder en gemensamhetslokal som överstiger 2 kvm/lägenhet där de boende ges möjlighet till gemensamma måltider och samvaro.

Busshållplats finns i direkt anslutning till fastigheten. Sjöbo torg med serviceutbud som apotek, mataffär samt Mötesplats Sjöbo ligger inom promenadavstånd under 500 meter. Tidigare låg en mötesplats för seniorer inne på Blombacka boende, som under 2018 flyttade ut till den gemensamma mötesplatsen Sjöbo.

Boendet uppfyller därmed villkoren för Borås Stads trygghetsbostäder och är därmed vid beslut om att klassa boendet som trygghetsbostad enligt nuvarande regelverk berättigad till bidrag för gemensamhetslokalen samt en 75 % tjänst som aktivitetssamordnare. Med anledning av tidigare skäl att flytta ut mötesplatsen på boendet till mötesplats Sjöbo, samt närheten till mötesplatsen bör inte aktivitetssamordnare beviljas för boendet, utan hänvisas till den närliggande mötesplatsen.

Beslutsunderlag

1. Ansökan om trygghetsboende i Borås Stad – Blombacka
2. Normalnivå enligt svensk standard

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Ingen expediering

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Ansökan om trygghetsboende i Borås Stad

Förutsättningarna för att ett boende ska godkännas är att boendet uppfyller kriterierna för trygghetsboende.

Kontaktuppgifter	
Fastighetsägare	Kontaktperson
Riksbyggen RKHF Blombacka	Magnus Lövgren
Adress Huldregatan 8	Telefon
Box 659 501 13 BORÅS	033-202559
E-postadress	
Magnus.lovgren@riksbyggen.se	

Trygghetsboendets mål och inriktning

Beskrivning av fastigheten och bostadens standard

Antal lägenheter i trygghetsboendet

35 lägenheter

Beskrivning av fastigheten (antal våningar, tvättmöjligheter mm)

6 våningar 35 lägenheter,

Hiss finns till samtliga våningar

Beskrivning av bostaden (antal rum, kvm mm)

29 lägenheter: 2 rum o pentry ca 44 m²

6 lägenheter: 2 rum o kök ca 55m²

Samtliga lägenheter är handikappanpassade.

samtliga lägenheter är utrustade med tvättmaskin och torktumlare

Samtliga lägenheter har inglasade balkonger (förutom de två på markplan, som har uteplats)

Beskrivning av närmiljön

Kommunikationer

Busshållsplats finns i direkt anslutning till fastigheten.

Service

Kök och matsal med servering av lunch samt café som drivs av Borås Stad

Grönområden

Uteplatser med bord och bänkar samt grill

Annat

FASTIGHETEN ÄR CERTIFIERAD OCH GODKÄND SOM FEM-STÄRNIG BOKVÄMTBOENDE ENLIGT BORÅS STAD, Se bifogad bilaga

Beskrivning av gemensam lokal, t.ex. storlek, tillgång till kök, handikaptoalett

Handikaptoalett finns

Kök och matsal med servering av lunch samt café som drivs av Borås Stad

Bidrag som söks för gemensam lokal (2 kvm/lägenhet)KVM på gemensam lokal: ca 90 m²**Vi har tagit del av stadens kriterier för trygghetsboende**

Ort och datum

Borås 2023-03-08

Namnunderskrift

Ansökan skickas till Vård- och äldreutskottet, Ekonomifunktionen, 501 80 Borås

Certifiering

giltig till 2025-12-31

I fastigheten Stenmurklan 7, Huldregatan 8, Borås är

samtliga 35 lägenheter

godkända som fem-stjärniga Bokvämtboenden

2020-10-02

Henrik Kåvestam

BORÅS STAD

Malin Länsberg
Handläggare
033 353666

Datum
2023-05-23

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2023-00072 1.1.3.1

Svar på Stadsrevisionens rapport om delegationsbeslut i Borås Stad

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldreförvaltningen beslutar att godkänna redovisade åtgärder.

Ärendet i sin helhet

Stadsrevisionen har granskat hanteringen av delegationsbeslut i Borås Stads nämnder. Granskningens huvudsakliga syfte är att granska om nämndernas hantering av delegationsbeslut är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Stadsrevisionens bedömer med utgångspunkten i granskningsresultatet att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenligt men har identifierat vissa utvecklingsområden.

I Stadsrevisionens granskning framgår det att Vård- och äldre-
nämnden har dokumenterade rutiner för anmälan av delegationsbeslut men saknar dokumenterade rutiner hur förvaltningen ska göra delegationsordningen känd för beslutsfattare. Det saknas även uppföljning av anmälda beslut samt om nämnden tar upp området delegationsordning inom ramen för nämndens riskanalys.

Vård- och äldre-
nämnden kommer under 2023 upprätta rutiner för kännedom samt uppföljning av anmälda delegationsbeslut. Rutinerna kommer bland annat omfatta att information ges till delegater vid anställning, årligen och vid revidering samt att regelbundna kontroller av att delegationsbeslut som ska anmälas till nämnden också anmäls. Kontrollerna kommer att ske genom stickprov av ett antal beslutstyper. En översyn av befintliga rutiner för anmälan kommer även att göras för att skapa en bättre helhetsbild av delegationshanteringen. Från och med 2024 kommer Vård- och äldre-
nämnden värdera risken med hantering av delegationsbeslut i samband med framtagande av den interna kontrollplanen.

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att godkänna redovisade åtgärder och översänder de till Stadsrevisionen.

Beslutsunderlag

1. Revisionsrapport – Delegationsbeslut i Borås Stad

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Stadsrevisionen

Johan Wikander

Ordförande

Maria Jonsson

Förvaltningschef

Maria Rangefil
Handläggare
033 357015

Datum
2023-05-23

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2023-00118 1.1.3.0

Uppföljning av Kommunfullmäktiges uppdrag som inte ingår i budget

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att till Kommunstyrelsen överlämna rapport Kommunfullmäktiges uppdrag som inte ingår i budget, april 2023.

Ärendet i sin helhet

Enligt Rutin för Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över Kommunfullmäktiges uppdrag som inte ingår i budget, ska nämnderna två gånger per år rapportera beredningsläget för uppdrag till Kommunstyrelsen.

Vård- och äldre-
nämnden har ett uppdrag att rapportera.

Beslutsunderlag

1. Kommunfullmäktiges uppdrag som inte ingår i budget, april 2023, nämndens rapport
2. Svar på motion av Stefan Lindborg (V): En hjärtefråga, kommunfullmäktiges beslut 2022-05-12

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Kommunfullmäktiges uppdrag som inte ingår i budget, april 2023, nämndens rapport

Vård- och äldrenämnden

Uppdrag

Ärende som har genererat uppdraget	Uppdrag	Status april 2023	Kommentar
Svar på motion av Stefan Lindborg (V): En hjärtefråga, KF 2022-05-12	Nämnderna ges i uppdrag att inventera behovet och installera hjärtstartare efter behov.	 Genomfört	Inventering av hjärtstartare är genomförd. Inventeringen med en analys av behov av hjärtstartare redovisades till nämnden i november 2022. Nämnden gav förvaltningen i uppdrag att komplettera med hjärtstartare efter behov i nämndens verksamheter. Koncerninköp har påbörjat en upphandling och förvaltningen inväntar ett avtal innan fler hjärtstartare köps in. Vård- och äldrenämnden anser att Lokalförsörjningsnämnden ska ha ett samordnings- och ägaransvar för hjärtstartare i kommunens fastigheter.

Sammanträdesdatum
2022-05-12

Kommunfullmäktige

§ 98

Dnr KS 2021-00740 1.1.1.1

Svar på motion av Stefan Lindborg (V): En hjärtefråga

(Kommunfullmäktiges tryckta handlingar 2022, nr 76, B 1849)

Kommunfullmäktiges beslut

Utan omröstning beslutar Kommunfullmäktige:

Motionen besvarad.

Nämnderna ges uppdrag att inventera behovet och installera hjärtstartare efter behov.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Lennart Andreasson (V), Peter Wiberg (V), Tommy Josefsson (V), Inger Landström (V), Anne Rapinoja (V) och Stefan Lindborg (V) till förmån för reservationen i Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens beslut 2022-04-11, § 142

Utan omröstning beslutar Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta:

Motionen besvarad.

Nämnderna ges uppdrag att inventera behovet och installera hjärtstartare efter behov.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Stefan Lindborg (V) till förmån för sitt yrkande att Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta: Att motionens första att-sats bifalles, att motionens andra att-sats är besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Stefan Lindborg (V) har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2021-09-21 lämnat in förslaget:

- att samtliga kommunala lokaler och områden där det finns kommunal verksamhet utomhus utrustas med hjärtstartare.
- att samtliga stadens anställda årligen erbjuds utbildning inom hjärt- och lungräddning.

Motionen besvaras genom att nämnderna ges uppdrag att inventera behovet och installera hjärtstartare efter behov. Motionen besvaras genom att samtliga anställda årligen går igenom Borås Stads rutin för Första hjälpen och krisstöd och att arbetsplatserna i anslutning till det gör en bedömning av kunskapsläget kring hjärt- och lungräddning i arbetsgruppen. Det finns alltid möjlighet att gå internutbildning i hjärt- och lungräddning. Utbildningarna ges dels löpande under året men det finns också möjligheter för arbetsplatser att utöver dessa

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-05-12

Kommunfullmäktige

tillfällen boka en utbildning efter eget önskemål. Information om utbildningarna finns på intranätet under kompetensutveckling/utbildningar.

Beslutsunderlag

1. Motion av Stefan Lindborg (V): En hjärtefråga

Yrkanden

Stefan Lindborg (V) yrkar bifall till reservationen i Kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på bifall dels till Kommunstyrelsens förslag och dels till reservationen i Kommunstyrelsen och finner förstnämnda proposition med övervägande ja besvarad.

Ulrika Johansson
Handläggare
033 3552

Datum
2023-05-23

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2023-00147 1.1.3.1

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL Kvartal 1 2023

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att godkänna statistikrapport avseende ej
verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen från 1 januari
2023 t.o.m. den 31 mars 2023.

Ärendet i sin helhet

Vård- och äldre-
nämnden ska till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
rapportera alla gynnande beslut om bistånd enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen
som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslut. Rapportering ska ske
en gång per kvartal. När ett ärende som tidigare rapporterats som ej verkställt
och sedan verkställs, ska nämnden anmäla det till Inspektionen för vård och
omsorg (IVO). Rapporteringen till IVO görs av förvaltningens utsedda
rapportör.

Vård- och äldre-
nämnden ska också till Kommunstyrelsen och Stadsrevisionen
lämna statistikrapporter över hur många gynnande beslut enligt 4 kap. 1 §
Socialtjänstlagen som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut. I
rapporten ska nämnden ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur
lång tid som förflutit från dagen för respektive beslut. Uppgifterna i
rapporterna ska vara avidentifierade.

Beslutsunderlag

1. Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL Kvartal 1 2023

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen
2. Stadsrevisionen

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Datum 2023-05-04

Vård- och äldreomsorgen
Christina Lindén**Redovisning av ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap.1 § SoL från 1 januari 2023 t.o.m. den 31 mars 2023**

Ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap.1 § SoL från 1 januari 2023 t.o.m. den 31 mars 2023.					
Nämnd	Inga ej verkställda beslut	Ej verkställda beslut	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	781	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	729	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	669	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	638	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	623	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	605	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	515	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	512	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	504	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	490	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	478	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	472	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	471	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	441	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	435	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	401	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	394	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	392	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	389	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	386	K

Ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap.1 § SoL från 1 januari 2023 t.o.m. den 31 mars 2023.					
Nämnd	Inga ej verkställda beslut	Ej verkställda beslut	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	386	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	370	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	345	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	322	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	322	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	304	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	302	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	288	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	285	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	281	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	277	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	273	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	273	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	269	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	249	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	240	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	232	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	226	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	227	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	221	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	215	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	214	M

Ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap.1 § SoL från 1 januari 2023 t.o.m. den 31 mars 2023.					
Nämnd	Inga ej verkställda beslut	Ej verkställda beslut	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	199	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	197	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	196	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	191	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	185	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	179	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	179	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	177	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	173	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	169	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	165	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	158	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	154	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	154	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	153	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	151	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	144	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	143	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	143	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	142	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	142	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	141	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	141	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	141	M
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	128	K
VÄF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	126	M

Ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap.1 § SoL från 1 januari 2023 t.o.m. den 31 mars 2023.					
Nämnd	Inga ej verkställda beslut	Ej verkställda beslut	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	123	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	122	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	121	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	120	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	116	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	114	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	109	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	109	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	108	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	106	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	106	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	106	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	103	M
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	102	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	101	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	94	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	93	K
VÅF Myndighet		X	Vård & omsorgsboende	93	K
VÅF Myndighet		X	Dagverksamhet	158	M
VÅF Myndighet		X	Dagverksamhet	134	M
VÅF Myndighet		X	Hemtjänst	94	K
VÅF Myndighet		X	Boendestöd	96	K
VÅF Myndighet		X	Växelvård	132	M

Analys

Vård- och äldreförvaltningen, Borås Stad, har 91 beslut som inte verkställts inom tre månader, vilket är lika många som föregående kvartal. Av dessa gäller 86 insatsen vård- och omsorgsboende, två insatsen dagverksamhet för person över 65 år, en insatsen hemtjänst, en insatsen boendestöd och en insatsen växelvård.

Vård- och omsorgsboende – Det är 86 personer som inte fått sitt beslut om vård- och omsorgsboende verkställt inom tre månader, av dessa är det 22 som valt att tacka nej till det erbjudande man fått, sju personer har återtagit ansökan och sex personer har avlidit under kvartalet. Under kvartalet har 25 personer fått sitt ärende verkställt och kommer inte att finnas med på kommande kvartals rapportering. På grund av platsbrist är det 26 personer som inte fått något erbjudande alls.

Under kvartalet har 118 nya bifallsbeslut om vobo fattats och 86 personer har avlidit på vobo. Båda dessa parametrar samt tillgången på antalet boendeplatser har påverkan på antal ej verkställda beslut.

Under tiden som brukare inte får sitt beslut om vård- och omsorgsboende verkställt och de inte kan vistas i hemmet beviljas vissa brukare en korttidsplats. Detta har medfört att det även blivit fullbelagt på nämndens korttidsenheter. Med anledning av detta har det behövt vidtas åtgärder för att öka upp antalet korttidsplatser. Bland annat överbelägger stadens egna korttidsenheter upp till nio platser, samt köper nämnden korttids- och vård- och omsorgsboendeplatser i kranskommuner. Då det finns en risk att platsbristen på vård- och omsorgsboende består fram till att det nya vård- och omsorgsboendet på Kristinegränd står klart i början av 2025 (73 nya platser) har förvaltningen tagit initiativ till ett mer långsiktigt arbete kring platsbristen. En styrgrupp med underliggande arbetsgrupper arbetar med att finna alternativa boendelösningar och andra eventuella åtgärder som ska kompensera bristen på boendeplatser.

Biståndshandläggaren har ett uppföljningsansvar under tiden som ett bifallsbeslut inte kan verkställas. Syftet är att undersöka hur behovet tillgodoses under tiden och man ska också erbjuda alternativt stöd i avvaktan på att den egentliga insatsen kan verkställas. Om vare sig vård- och omsorgsboendeplatser eller korttidsplats kan verkställas på grund av platsbrist har i vissa fall kompensatoriska insatser beviljats. En sådan insats kan till exempel vara dygnet runt tillsyn i hemmet vilket belastar en redan hårt pressad verkställighet/hemtjänst.

Dagverksamhet – Båda besluten om dagverksamhet som inte verkställts gäller personer som inledningsvis inte kunde erbjudas plats på grund av platsbrist, en av dessa personer var också svärmotiverad. Under väntetiden ådrog båda sig frakturer, vilket krävde sjukhusvård och efterföljande rehabilitering på korttidsenhet. En av dessa personer behöver fortsatt heldygnsomsorg och har återtagit sin ansökan om dagverksamhet. Den andra personen har erbjudits plats men tackat nej då hen och anhöriga endast önskar en specifik dagverksamhet där det inte funnits lediga platser för tillfället.

Hemtjänst – Beslutet är nu verkställt, men det tog lång tid att få till verkställighet av beslutet på grund av att personen inte var motiverad att ta emot sökt insats. Här krävdes motivationsarbete.

Boendestöd – Beslutet om boendestöd verkställdes aldrig på grund av att personen inte medverkade till att ta emot insatsen. När biståndshandläggaren följde upp beslutet avsåg sig personen insatsen.

Växelvård – Beslutet är nu verkställt, men det tog tid att verkställa beslutet på grund av att personen har haft nedsatt hälsotillståndet och velat avvakta med insatsen.

Christina Lindén
Enhetschef
VÄF Myndighet
Borås Stad

Karin Redberg
Handläggare
033 353583

Datum
2023-05-23

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2023-00142 1.1.3.1

Remiss: Utredning om dubbla boendekostnader

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att skicka utredningen om ersättning för dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende, på remiss till Lokalför-
sörjningsnämnden.

Sammanfattning

Vård- och äldre-
förvaltningen har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ge ersättning till den enskilde för kostnader för dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende.

Jämkning av vård- och omsorgsavgiften är det arbetssätt som Vård- och äldre-
nämnden tillämpar idag. Vård- och äldre-
nämnden jämkar avgiften för vård- och omsorg i förhållande till betalningsutrymmet. Om betalningsutrymmet är obefintligt betalar den enskilde ingen avgift för vård- och omsorg. I denna jämkning tas inte dubbla boendekostnader med. Vård- och äldre-
nämnden kan dock inte jämka hyran eftersom ansvaret för hyror ligger hos Lokalför-
sörjningsnämnden. Detta leder till att de som redan har sänkt avgift eller noll kronor i avgift ändå kan få dubbla hyror, som gör att de har högre hyra än de har kvarvarande betalningsutrymme.

Utredningen redogör för följande alternativ:

- Vård- och äldre-
nämnden jämkar hyran
- Förändrat administrativt arbetssätt
- Den enskildes ansvar – ansöka om försörjningsstöd
- Den enskildes ansvar förhandla om hyran

Det arbetssätt som utredningen bedömer lämpligast utifrån vad som är bäst för den enskilde, praktiskt möjligt, samt innebär minst förändringar i budget för den nämnd som tar ansvaret, är ett förändrat arbetssätt där Lokalför-
sörjningsnämnden reducerar kostnaden för hyran på vård- och omsorgsboende under den tid den enskilde har dubbla boendekostnader. Detta ska dock ske högst tre månader.

Arbetssättet bygger på samarbete mellan de två nämnderna och rutiner i samverkan med Lokalför-
sörjningsnämnden behöver tas fram. Rutinerna behöver beakta sekretessgränser, rättssäkerhet och kommunikationsvägar.

Hantering av uteblivna intäkter, samt den del av uppdraget som rör taxan för vård och omsorg behöver utredas vidare.

Ärendet i sin helhet

Vård- och äldreomsorgen har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ge ersättning till den enskilde för kostnader för dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende. Uppdraget beslutades i Vård- och äldreomsorgen den 20 december 2022, och ska rapporteras till nämnden senast i juni 2023. Syftet med utredningsuppdraget är att lindra den enskildes ekonomiska situation vid inflyttning till vård- och omsorgsboende.

Uppdraget innebär att:

- utreda förutsättningarna för att skapa ett arbetssätt där den enskildes ökade kostnader för dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende hanteras
- utreda vilken brukargrupp som det föreslagna arbetssättet ska gälla för, om det ska vara för alla inom den föreslagna gruppen eller om den enskilde själv ansöker om det
- genomföra en omvärldsbevakning hur ett antal andra kommuner hanterar dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende.
- värdera om taxan för vård och omsorg behöver skrivas om utifrån det arbetssätt som föreslås
- redovisa en kostnadsberäkning av de ekonomiska konsekvenserna för berörd förvaltning om den enskilde skulle ersättas för sin dubbla boendekostnad. Utredningen ska klargöra vilken förvaltning som ska ta denna kostnad.

Jämkningsavgiften är det arbetssätt som Vård- och äldreomsorgen tillämpar idag. När den enskilde får plats på vård- och omsorgsboende, baseras avgiften för vård- och omsorg på hur stort betalningsutrymme den enskilde har. Hur stort betalningsutrymme som finns avgörs av hur stor den enskildes pension och hyra är efter att olika bidrag, till exempel bostadsbidrag/bostadstillägg, betalats ut. Vård- och äldreomsorgen jämför avgiften för vård- och omsorg i förhållande till betalningsutrymmet. Om betalningsutrymmet är obefintligt betalar den enskilde ingen avgift för vård- och omsorg. I denna jämkning tas inte dubbla boendekostnader med.

Vård- och äldreomsorgen kan dock inte jämka hyran eftersom ansvaret för hyror ligger hos Lokalförvaltningsnämnden. Detta leder till att de som redan har sänkt avgift eller noll kronor i avgift ändå kan få dubbla hyror, som gör att de har högre hyra än de har kvarvarande betalningsutrymme. Många har idag redan sänkt avgift eller noll kronor i avgift, vilket gör att arbetssättet med att endast jämka avgiften för vård- och omsorg inte löser problematiken som uppstår vid dubbla hyror. I januari 2023 betalade 42% av brukarna full avgift utan avdrag. Resterande hade sänkt avgift eller noll kronor i avgift.

Utredningen redogör för följande alternativ:

- Vård- och äldrenämnden jämkar hyran
- Förändrat administrativt arbetssätt
- Den enskildes ansvar – ansöka om försörjningsstöd
- Den enskildes ansvar förhandla om hyran

Det arbetssätt som utredningen bedömer lämpligast utifrån vad som är bäst för den enskilde, praktiskt möjligt, samt innebär minst förändringar i budget för den nämnd som tar ansvaret, är ett förändrat administrativt arbetssätt där Lokalförsörjningsnämnden reducerar kostnaden för hyran på vård- och omsorgsboende under den tid den enskilde har dubbla boendekostnader. Detta ska dock ske högst tre månader.

Arbetsättet bygger på samarbete mellan de två nämnderna och rutiner i samverkan med Lokalförsörjningsnämnden behöver tas fram. Rutinerna behöver beakta sekretessgränser, rättssäkerhet och kommunikationsvägar.

Hanteringen av uteblivna intäkter, samt den del av uppdraget som rör taxan för vård och omsorg behöver utredas vidare.

Beslutsunderlag

1. Utredning: Ersättning för dubbla boendekostnader vid inflyttning till vård- och omsorgsboende

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Lokalförsörjningsnämnden
2. Verksamhetschef Kvalitet och utveckling

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

RAPPORT

Datum
2023-05-16

Sida
1(14)

Ersättning för dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende

Innehåll

Ersättning för dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende	1
Innehåll	2
1 Bakgrund	3
2 Uppdrag och syfte	4
3 Nulägesbeskrivning	5
4 Olika förslag på nya arbetsätt	7
4.1 Vård- och äldre- och äldreomsorgen jämkar hyran	7
4.2 Förändrat administrativt arbetsätt.....	7
4.3 Den enskildes ansvar – ansöka om försörjningsstöd.....	8
4.4 Den enskildes ansvar – förhandla om hyran	8
5 Omvärldsbevakning	10
6 Bedömningar och slutsatser	12
Referenser	13
Referenspersoner	13
Webbsidor	13
Övrigt	13
Bilagor	14
Bilaga 1 – Meddelandeblad från Socialstyrelsen.....	14

1 Bakgrund

Vård- och äldreomsorgen har idag inget beslutat arbetssätt kring hanteringen av dubbel bosättning (kostnad/hyra) för personer som flyttar in till vård- och omsorgsboende. Det har under åren blivit allt fler personer som hör av sig om problematiken med dubbla hyror. Problematiken bedöms uppstå främst för personer som bor i hyresrätt, är singelhushåll eller vid parbo där båda flyttar in till vård- och omsorgsboende vid samma tidpunkt.

Borås Stad har antagna ”Riktlinjer för hemtjänst, korttidsvistelse och vård- och omsorgsboende samt regler för hemvårdsbidrag och förenklat beslutsfattande” där det framkommer att:

Den som beviljats vård- och omsorgsboende ska erbjudas en plats skyndsamt, dock senast inom tre månader efter beslut. Personen bör få möjlighet att titta på det erbjudna boendet och ska tacka ja eller nej till platsen senast tre dagar från erbjudandet. Inflyttning bör ske inom tio dagar från erbjuden plats.

Vård- och äldreomsorgens viljeinriktning att inflyttning till vård- och omsorgsboende ska genomföras på 10 dagar syftar till att nyttja alla lägenhetsobjekt så maximalt som möjligt. Om arbetssättet hade varit det motsatta, det vill säga att erbjuda plats och tillåta att avvakta inflyttning för att först avyttra sin gamla bostad, skulle medföra långa ledtider och tomma lägenheter på vård- och omsorgsboendena. Detta arbetssätt skulle också öka kön till vård- och omsorgsboenden.

2 Uppdrag och syfte

Vård- och äldreförvaltningen har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ge ersättning till den enskilde för kostnader för dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende. Uppdraget beslutades i Vård- och äldre nämnden den 20 december 2022, och ska rapporteras till nämnden senast i juni 2023.

Syftet med uppdraget är att lindra den enskildes ekonomiska situation vid inflyttning till vård- och omsorgsboende. Möjligheten att avyttra sin bostad i rätt tid försvåras dels på grund av att det kan vara kö till vård- och omsorgsboende, dels när den enskilde förväntas flytta in på boendet inom 10 dagar från det datum lägenhet erbjuds.

Uppdraget innebär att:

- utreda förutsättningarna för att skapa ett arbetssätt där den enskildes ökade kostnader för dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende hanteras
- utreda vilken brukargrupp som det föreslagna arbetssättet ska gälla för, om det ska vara för alla inom den föreslagna gruppen eller om den enskilde själv ansöker om det
- genomföra en omvärldsbevakning hur ett antal andra kommuner hanterar dubbel bosättning vid inflyttning till vård- och omsorgsboende.
- värdera om taxan för vård och omsorg behöver skrivas om utifrån det arbetssätt som föreslås
- redovisa en kostnadsberäkning av de ekonomiska konsekvenserna för berörd förvaltning om den enskilde skulle ersättas för sin dubbla boendekostnad. Utredningen ska klargöra vilken förvaltning som ska ta denna kostnad.

3 Nulägesbeskrivning

Jämkning av vård- och omsorgsavgiften är det arbetssätt som Vård- och äldrenämnden tillämpar idag. När den enskilde får plats på vård- och omsorgsboende, baseras avgiften för vård- och omsorg på hur stort betalningsutrymme den enskilde har. Hur stort betalningsutrymme som finns avgörs av hur stor den enskildes pension och hyra är efter att olika bidrag, till exempel bostadsbidrag/bostadstillägg, betalats ut. Vård- och äldrenämnden jämkar avgiften för vård- och omsorg i förhållande till betalningsutrymmet. Om betalningsutrymmet är obefintligt betalar den enskilde ingen avgift för vård- och omsorg. I denna jämkning tas inte dubbla boendekostnader med.

Vård- och äldrenämnden kan dock inte jämka hyran eftersom ansvaret för hyror ligger hos Lokalförsörjningsnämnden. Detta leder till att de som redan har sänkt avgift eller noll kronor i avgift ändå kan få dubbla hyror, som gör att de har högre hyra än de har kvarvarande betalningsutrymme. Många har idag redan sänkt avgift eller noll kronor i avgift, vilket gör att arbetssättet med att endast jämka avgiften för vård- och omsorg inte löser problematiken som uppstår vid dubbla hyror. I januari 2023 betalade 42% av brukarna full avgift utan avdrag. Resterande hade sänkt avgift eller noll kronor i avgift.

Borås Stad räknar in halva kostnaden för kosten som ett individuellt tillägg, innan avgiftsutrymmet räknas fram. Borås Stad frågar inte heller efter banktillgodohavanden av kontanta medel, fonder och aktier. De två faktorerna bidrar ytterligare till att många har sänkt avgift eller noll kronor i avgift.

När den enskilde får dubbla hyror i samband med inflyttning till vård- och omsorgsboende och är 66 år och äldre, kan avgiftshandläggare endast hänvisa till att söka bostadstillägg från Pensionsmyndigheten för den högsta hyran. Det löser dock inte problematiken eftersom många redan har bostadstillägg. Handläggningstiden för bostadstillägg är dessutom 3 – 4 månader och betalas ut retroaktivt i de fall de beviljas, vilket gör att den enskilde ändå inte får hjälp med hyran under den period som är aktuell. De som är 65 år och yngre kan söka bostadsbidrag från Försäkringskassan, som har liknande handläggningstider som Pensionsmyndigheten.

I Borås Stads ”[Taxa för vård och omsorg om äldre personer](https://boras.se)” (boras.se), framkommer dessa fall där avgiften kan **jämkas** eller **nedsättas**:

- ”Om en make/maka eller registrerad partner flyttar till vård- och omsorgsboende och den andre bor kvar i den ursprungliga bostaden. Den kvarboende ska inte drabbas av en oskäligt försämrad situation”.
- ”Om någon flyttar med sin make/maka, registrerad partner eller sambo till vård- och omsorgsboende utan att själv ha behov av omsorg i sådan omfattning. Den medflyttande betalar då avgift efter de faktiska insatserna”.
- ”Vård- och äldrenämnden samt Sociala omsorgsnämnden kan bevilja nedsättning av eller befrielse från avgift, om det finns särskilda omständigheter i det enskilda fallet”.

Vård- och äldrenämnden kan idag inte göra något för att sänka hyran eftersom ansvaret för hantering av hyror ligger hos Lokalförsörjningsnämnden. Konsekvenserna med arbetssättet idag är att det inte finns något att jämka på eftersom många redan har sänkt eller noll kronor i avgift och hyrorna hanteras av annan nämnd. Detta kan i sin tur leda till att den enskilde får skulder som hamnar hos Kronofogdemyndigheten om hen inte betalar. Hos Kronofogdemyndigheten ökar skulderna på grund av avgifter och ränta.

4 Olika förslag på nya arbetssätt

Utredningen redogör för olika alternativ på vem som ska bära ansvaret för kostnaderna när en person får dubbla boendekostnader vid inflyttning på vård- och omsorgsboende.

4.1 Vård- och äldreomsorgsnämnden jämkar hyran

Ett arbetssätt som har undersökts är om Vård- och äldreomsorgsnämnden skulle ta över faktureringen av hyran som den enskilde ska betala. Hyran för lägenheten på vård- och omsorgsboendet skulle då komma med på samma faktura som Vård- och äldreomsorgsnämnden skickar ut och har hand om idag. Denna faktura innehåller avgift för vård- och omsorg och kost. Vård- och äldreomsorgsnämnden skulle med det arbetssättet även kunna jämka på hyran.

Lokalförvaltningsnämnden är den nämnd som enligt reglemente ansvarar för teknisk och ekonomisk förvaltning av fastigheterna för vård- och omsorgsboenden. Ekonomisk förvaltning innebär ansvar för såväl intäkter som kostnader. Till största delen finansieras fastigheterna av hyresintäkter från brukarna vilket innebär att hyresadministrationen är avgörande för att kunna ta det ekonomiska ansvaret. Att enbart ha ett kostnadsansvar ger inte lokalförvaltningsnämnden rätt förutsättningar för en effektiv förvaltning av fastigheterna.

I hyresadministrationen ingår inte bara utskick av hyresaviser utan också avtalshantering, inkasso-ärenden, kontakter med anhöriga, hantering av avbetalningsplaner, anstånd, kostnadsshantering i samband med besiktningar och slutstädning med mera. En överflyttning av hyresadministrationen till Vård- och äldreomsorgsnämnden skulle således påverka ansvaret för den ekonomiska förvaltningen av fastigheterna samt innebära en ökad administrativ belastning om uppskattningsvis en tjänst.

4.2 Förändrat administrativt arbetssätt

Ett förslag på arbetssätt är att Borås Stad efterskänker hyran på Borås Stads vård- och omsorgsboende under den tid den enskilde har dubbla hyror, dock tre månader som längst.

Lokalförvaltningsnämnden är den nämnd i Borås Stad, som idag ansvarar för hyrorna för vård- och äldreboenden. Idag skriver Lokalförvaltningsnämnden av många hyror, gör avbetalningsplaner, samt ger anstånd. Ett förändrat arbetssätt skulle förmodligen minska antalet avskrivningar, avbetalningsplaner och anstånd. Det förutsätter att den enskilde ansöker hos

Lokalförvaltningsnämnden om att få hyran för vård- och omsorgsboende reducerad. Reduceringen rör hela hyresbeloppet under högst tre månader. Alla kan ansöka om denna reduktion. En grov uppskattning är att det initialt ger en minskad hyresintäkt om ca 1,2 mnkr. Intäktsminskningen baseras på en grov uppskattning om att 5 personer per månad får sin hyra reducerad, vilket innebär 60 personer per år. Varje person får en reducerad hyra på maximalt 3 månader, vilket ger 180 månaders hyresreduktion totalt vid en hyreskostnad om 6 700 kr/mån. Den verkliga hyresförlusten blir dock sannolikt lägre än 1,2 mnkr då

antalet avskrivningar av hyresförluster, upprättande av avbetalningsplaner och anstånd skulle minska.

Det förändrade arbetssättet förutsätter samarbete mellan Lokalförsörjningsnämnden och Vård- och äldrenämnden.

4.3 Den enskildes ansvar – ansöka om försörjningsstöd

I Borås Stad är det Arbetslivsnämnden som handlägger ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen, så kallat försörjningsstöd. Den enskilde kan ansöka om bistånd, men Arbetslivsnämnden beviljar inte bistånd för dubbla hyror.

Försörjningsstöd är samhällets sista skyddsnät när alla andra möjligheter att hantera den uppkomna ekonomiska situationen, är uttömda. Detta anses inte vara fallet när en person har fått plats på vård- och omsorgsboende.

Arbetslivsnämnden informerar istället den enskilde om att hen kan söka äldreförsörjningsstöd från Pensionsmyndigheten.

Äldreförsörjningsstödet är ett stöd för personer som har låg eller ingen pension och innebär att hen ska kunna betala för sin försörjning och sitt boende för att uppnå skälig levnadsnivå.

När man söker äldreförsörjningsstöd får man räkna med skälig bostadskostnad, det vill säga upp till 7 500 kronor i månaden för ogifta och 3 750 kronor i månaden för gifta, registrerad partner eller sambo.

En dom från Kammarrätten i Stockholm 2019-10-17, mål 3446-19, beslutade att en 74-åring nekas bistånd till hyra för gamla lägenheten när hon flyttat till äldreboende. Frågan i det här målet är om en kvinna ska få bistånd till hyran för sin gamla lägenhet under uppsägningstiden trots att hon flyttat till ett äldreboende. Kammarrätten slår fast att hyran inte är en skälig kostnad för boende eftersom kvinnan inte längre har något behov av lägenheten eller av dubbla boenden. Eftersom hon inte kan bli vräkt från lägenheten riskerar hon inte heller några allvarliga sociala kostnader om skulden inte betalas. Enligt 4 kap. 3 § socialtjänstlagen (SoL) kan man få försörjningsstöd till skäliga kostnader för boende. Bistånd till skulder bör däremot bara betalas ut om det är enda möjligheten för den enskilde att få en skälig levnadsnivå. Sådant bistånd bör bara beviljas om det skulle få allvarliga sociala konsekvenser för personen om skulden inte betalades. Det kan till exempel gälla skulder för boendekostnader.

4.4 Den enskildes ansvar – förhandla om hyran

Vård- och äldrenämndens förhållningssätt är att den enskilde redan idag ska ta eget ansvar för sin ekonomi och hälsa i den utsträckning det är möjligt. En möjlig lösning för den enskilde redan idag är att förhandla om förkortad uppsägning eller be om att få lägga upp en betalningsplan med den före detta hyresvärden eller be om att få anstånd eller avbetalningsplan på hyran på vård- och omsorgsboendet via Lokalförsörjningsnämnden.

Enligt 12 kap 5§ jordabalken, är hyresgästen skyldig att betala hyra under uppsägningstiden även om hyresgästen flyttat ut tidigare. Detta gäller såvida inte hyresvärden gått med på att den enskilde slipper betala. Ifall den enskilde

inte kan betala hyra finns en risk att hen blir förverkad. Med förverkad menas att hyresvärden säger upp hyresavtalet och detta upphör att gälla direkt, utan att prövas av hyresnämnden. En sådan prövning handläggs istället av kronofogdemyndigheten eller tingsrätten. Då gäller andra regler för uppsägning och delgivning.

I 12 kap 42§ jordabalken står dels att hyresrätten är förverkad, dels att hyresvärden är berättigad att säga upp avtalet i förtid om hyresgästen dröjer med att betala hyran mer än en vecka efter förfallodagen.

Detta arbetssätt förutsätter att den enskilde har förmåga att förhandla samt komma överens med hyresvärden, eller att det finns en anhörig som kan och vill hjälpa till. Det förutsätter också att hyresvärden är tillmötesgående och går med på att förhandla om uppsägningstid eller att lägga upp en betalningsplan.

5 Omvärldsbevakning

Vid omvärldsbevakning framkommer att en del kommuner jämkar på vård och omsorgsavgiften, medan andra på hyran, vid dubbla boendekostnader i samband med flytt till vård- och omsorgsboende.

Gävle kommun fakturerar två månader i efterskott. Kunden har också möjlighet att ansöka om sänkt omvårdnadsavgift vid dubbelt boende i tre månader och för månaden hen flyttar in.

Uppsala kommun tar hänsyn till dubbel boendekostnad om en brukare flyttar in på ett särskilt boende, i max tre månader. Vid beräkning av dubbla boendekostnader minskas först omsorgsavgiften ner till noll kronor. Vid ett negativt avgiftsutrymme minskas även avgiften för måltiderna, dock som mest ner till beräknade normala levnadskostnader för livsmedel för aktuellt år. I de fall den enskildes avgiftsutrymme blir negativt sedan bostadskostnader och förbehållsbelopp avräknats från nettoinkomsterna sker ingen jämkning av hyresavgiften i den särskilda boendeformen.

Jönköpings kommun ger inget bidrag för hyran/hyrorna. Däremot kan vårdavgiften komma att jämkas eftersom man vid beräkning av avgiften räknar med en dubbel boendekostnad, i max 3 månader.

Västerås kommun tar hänsyn till dubbla boendekostnader genom att jämka på vård- och omsorgsavgiften samt avgift för kost.

Örebro kommun tar hänsyn till dubbla boendekostnader genom att jämka på vård- och omsorgsavgiften i maximalt tre månader.

Umeå kommun tar hänsyn till dubbla boendekostnader genom att jämka på vård- och omsorgsavgiften i maximalt tre månader.

Eskilstuna kommun tar hänsyn till dubbla boendekostnader genom att jämka på vård- och omsorgsavgiften i maximalt tre månader.

Karlstads kommun nollar alltid vårdavgiften första månaden, men sedan kan brukaren ansöka om sammanlagt tre månader.

I Malmö Stad kan vård- och omsorgsavgiften jämkas i max tre månader vid inflyttning till vård- och omsorgsboende om man har dubbel boendekostnad, samt är ensamstående. Om brukaren har en förmögenhet överstigande 100.000kr eller inte ansökt om bostadstillägg/bostadsbidrag kan det påverka avgiftsreduceringen.

I Halmstads kommun kan man ansöka om reduktion av den lägsta hyran/boendekostnaden helt eller delvis. Reduktion kan ske i högst tre månader.

I Luleå kommun kan den enskilde ansöka om jämkning för dubbla boendekostnader. Villkoren är att den enskilde är ensamstående eller att partnern redan bor på ett annat boende, och att man ej har kapital över 100.000 kronor. Maxhyran får vara 5.560 kronor, och jämkning beviljas upp till 3 månader, det vill säga det som är normal uppsägningstid för en lägenhet. Dock

så är den enskilde skyldig att meddela avgiftshandläggarna om dubbla boendekostnader upphör tidigare.

I Norrköpings kommun kan den enskilde ansöka om att förbehålla sig medel för dubbla boendekostnader.

I Helsingborgs Stad har personer som flyttar in på vård- och omsorgsboende möjlighet att ansöka om jämkning för dubbla boendekostnader.

Gemensamt för samtliga kommuner i omvärldsbevakningen, där man kan ansöka om jämkning för dubbla boendekostnader, finns krav på den enskilde, samt regler, för att ansökan ska beviljas.

6 Bedömningar och slutsatser

Utredningen redogör för följande alternativ:

- Vård- och äldrenämnden jämkar hyran
- Förändrat administrativt arbetssätt
- Den enskildes ansvar – ansöka om försörjningsstöd
- Den enskildes ansvar förhandla om hyran

Det arbetssätt som utredningen bedömer lämpligast utifrån vad som är bäst för den enskilde, praktiskt möjligt, samt innebär minst förändringar i budget för den nämnd som tar ansvaret, är ett förändrat administrativt arbetssätt där Lokalförsörjningsnämnden reducerar kostnaden för hyran på vård- och omsorgsboende under den tid den enskilde har dubbla boendekostnader. Detta ska dock ske högst tre månader.

Arbetsättet bygger på samarbete mellan de två nämnderna och rutiner i samverkan med Lokalförsörjningsnämnden behöver tas fram. Rutinerna behöver beakta sekretessgränser, rättssäkerhet och kommunikationsvägar.

Hantering av uteblivna intäkter, samt den del av uppdraget som rör taxan för vård och omsorg behöver utredas vidare.

Referenser

Referenspersoner

Utredningens arbetsgrupp bestående av avgiftshandläggare, systemadministratör, förvaltningscontroller, ekonom, enhetschef team 34 och, utredare, samt enhetschef staben Lokalförsörjningsförvaltningen.

1e socialsekreterare, Arbetslivsförvaltningen

Förvaltningsjurist, Sociala omsorgsförvaltningen

Webbsidor

[Pensionsmyndigheten.se](https://pensionsmyndigheten.se)

[Forsakringskassan.se](https://forsakringskassan.se)

[Konsumenternas.se](https://konsumenternas.se)

[Riksdagen.se](https://riksdagen.se)

Övrigt

Kammarrätten i Stockholm 2019-10-17, mål 3446-19

Bilagor

Bilaga 1 – Meddelandeblad från Socialstyrelsen

Meddelandeblad

Mottagare: Handläggare med ansvar för avgifter
inom äldre- och funktionshinderomsorg

7/2022
December 2022

Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och funktionshinder- omsorgen år 2023

Flera av de belopp som används för att beräkna avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen är enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, knutna till prisbasbeloppet. I detta meddelandeblad redovisar Socialstyrelsen några av de belopp som kan användas för att beräkna de avgifter som är knutna till prisbasbeloppet.

Prisbasbeloppet 2023

För år 2023 är prisbasbeloppet 52 500 kronor.

Högkostnadsskyddet enligt 8 kap. 5 § SoL

Avgiften för hemtjänst, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård och förbrukningsartiklar får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. **För år 2023 motsvarar det 2 359 kr per månad.**

Avgiften för bostad i särskilt boende, som inte omfattas av hyreslagen, får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet. **För år 2023 motsvarar det 2 423,31 kr per månad.**

Minimibeloppet enligt 8 kap. 7 § SoL

Det minimibelopp som gäller för ensamstående ska, om inte annat följer av 8 kap. 8 § SoL, alltid utgöra per månad, lägst en tolfedel av 1,4789 gånger prisbasbeloppet. **För år 2023 motsvarar det 6 470,19 kronor per månad.**

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra lägst en tolftedel av 1,2066 gånger prisbasbeloppet. **För år 2023 motsvarar det 5 278,88 kr per månad.**

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader för bosättning och familjebildning. Enligt förarbetena till socialtjänstlagens avgiftsbestämmelser bör levnadsomkostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 %.¹

Individuell prövning av minimibeloppet

Enligt 8 kap. 8 § första stycket SoL ska en kommun höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 8 kap. 7 § SoL. Eftersom en person kan ha faktiska kostnader som överstiger minimibeloppet enligt 8 kap. 7 § SoL så kan ett höjt minimibelopp fastställas efter en individuell prövning. Kostnader som kan beaktas är t.ex. fördyrade kostnader för resor, för viss typ av kost eller på grund av funktionshinder. Kommunen bör godta den faktiska merkostnaden om den inte är oskäligt hög.²

Kommunen får även i vissa fall minska minimibeloppet enligt 8 kap. 8 § andra stycket SoL. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar. Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar.³

Inkomstpensionstillägg

Inkomstpensionstillägget som infördes i september 2021 som ett tillägg till allmän pension ska inte beaktas när avgiftsunderlaget enligt 8 kap. 4 § SoL beräknas.

Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader

Konsumentverket gör årliga beräkningar av referensvärden för levnadskostnader. Levnadskostnaderna omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov. Dessa beräkningar bör ligga till grund för vissa av de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. I detta meddelandeblad redovisar vi Konsumentverkets beräkningar för år 2023. (*Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader per månad – Prognos för år 2023, se tabell*).

På Konsumentverkets hemsida finns mer information om beräkningarna och de olika utgiftsposterna, läs mer här: <https://www.konsumentverket.se/om-konsumentverket/var-verksamhet/privatekonomi/kostnadsberakningar/>. Här finns framräknade belopp för 2023: <https://publikationer.konsumentverket.se/privatekonomi/koll-pa-pengarna>.

¹ Proposition 2000/01:149 Avgifter inom äldre och handikappomsorg s. 41.

² Prop. 2000/01:149 s. 59.

³ Prop. 2000/01:149 s. 40–41.

Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader per månad år 2023

Livsmedelskostnader	6-11 mån	1 år	2-5 år	6-9 år	10-13 år	14-17 år	18-30 år	31-60 år	61-74 år	75 år -
All mat lagas hemma	1 010	1 130	1 510	2 190	2 750	3 310	3 630	3 420	3 070	*
... förutom lunch på vardagar	700	850	1 170	1 700	2 140	2 580	2 830	2 660	2 390	*

Individuella kostnader	0 år	1-3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-17 år	18-25 år	26-49 år	50-64 år	65 år-
Kläder och skor	790	790	1 070	1 080	870	760	690	670	670	650
Fritid och lek	120	220	450	580	590	670	720	690	690	610
Mobiltelefon **				80	110	160	160	160	130	100
Personlig hygien ***	470	740	210	210	430	760	780	730	710	670
Barn- och ungdoms- försäkring	210	210	210	210	210	210				
Övrig barnutrustning	890	470	20	20						
Summa individuella kostnader	2 480	2 430	1 960	2 180	2 210	2 560	2 350	2 250	2 200	2 030

Hushållsgemensamma kostnader	1 pers	2 pers	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers
Förbrukningsvaror	130	170	270	320	390	440	490
Hemutrustning	1 040	1 150	1 480	1 810	2 030	2 240	2 380
Medier ****	1 600	1 850	2 100	2 400	2 610	2 820	3 130
Hushållsel	590	780	1 030	1 280	1 490	1 690	1 890
Vatten och avlopp	160	310	470	630	790	940	1 100
Hemförsäkring (storstad)	190	230	270	330	360	420	450
Hemförsäkring (mellanstor stad)	130	160	180	220	240	290	300
Hemförsäkring (mindre tätort)	120	140	160	200	210	240	250
Summa (storstad)	3 710	4 490	5 620	6 770	7 670	8 550	9 440
Summa (mellanstor stad)	3 650	4 420	5 530	6 660	7 550	8 420	9 290
Summa (mindre tätort)	3 640	4 400	5 510	6 640	7 520	8 370	9 240

* Matkostnaden beräknas med hjälp av de nordiska näringsrekommendationerna (NNR 2012) som visar dagsbehovet av energi och näring för olika åldersgrupper. Det rekommenderade dagsbehovet av energi sträcker sig endast upp till 74 år. Konsumentverket kan därför inte presentera några matkostnader från 75 år och uppåt.

** Gäller för barn från 8 år

*** För 18-23 åringar ska kostnaden minska med 80 kr/månad på grund av fri tandvård.

**** Här ingår familjeabonnemang för mobiltelefon. För hushåll som har barn under 8 år ska kostnaden minska med 190 kr per månad.

Merkostnad för mat vid fastställande av förbehållsbelopp

De schabloniserade kostnaderna för kost som ingår i minimibeloppet är framräknade för personer som är 61 år och äldre.⁴ Eftersom personer som är under 61 år normalt konsumerar mer livsmedel och därmed också har en högre kostnad för livsmedel ska kommunerna ta hänsyn till denna merkostnad. Det innebär även att yngre personer med funktionsnedsättning bör få ett högre belopp för livsmedelskostnaden än äldre personer. Vägledande för beräkningen av denna kostnad bör vara Konsumentverkets beräkning av livsmedelskostnader för olika åldersgrupper.⁵

På samma sätt som för yngre personer med funktionsnedsättning kan kommunen behöva höja minimibeloppet för personer som är 61 år och äldre om de har varaktiga merkostnader till ett inte oväsentligt högre belopp för livsmedel.⁶ Det innebär att det i vissa fall kan finnas anledning att höja minimibeloppet på grund av en merkostnad för mat även för personer som lagar sin mat själva och inte enbart för dem som betalar mat från hemtjänsten.

Minimibeloppet kan behöva höjas om den enskilde har merkostnader för livsmedel, t.ex. på grund av att denne köper viss kost via hemtjänsten i ordnärt eller i särskilt boende eller dagverksamheten. Den faktiska merkostnaden bör godtas om den inte är oskäligt hög.⁷ Om kost ingår i avgiften har kommunen rätt att minska den enskildes minimibelopp.⁸

⁴ Prop. 2000/01:149 s. 39.

⁵ Prop. 2000/01:149 s. 41.

⁶ Prop. 2000/01:149 s. 59.

⁷ Prop. 2000/01:149 s. 59.

⁸ Prop. 2000/01:149 s. 41.

Denna information (art.nr. 2022-12-8266) kan laddas ner från Socialstyrelsens webbplats:
www.socialstyrelsen.se/publikationer.

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, 2022

Malin Länsberg
Handläggare
033 353666

Datum
2023-05-23

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2023-00124 3.2.1.0

Yttrande över remiss: Program mot hedersrelaterat våld

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att tillstyrka Borås Stads Program mot hedersrelaterat våld.

Ärendet i sin helhet

Det övergripande syftet med programmet är att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck genom utveckling och kvalitetssäkring av Borås Stads arbete. Målet är att de personer som utsätts eller riskerar att bli utsatta ska få det stöd och skydd som de behöver för att leva ett liv som är fritt från våld och förtryck samt som är förenligt med svensk lagstiftning och de mänskliga rättigheterna.

Kommunstyrelsen, Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Fritids- och folkhälsonämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden och Arbetslivsnämnden ska, med stöd av Individ- och familjeomsorgsnämnden, gemensamt bidra till att öka kunskapen, arbeta rättighetsbaserat och öka tillgängligheten. I remissen framgår det att Individ- och familjeomsorgsnämnden ska följa upp programmet vartannat år.

Vård- och äldre-
nämnden ser positivt på Borås Stads program mot hedersrelaterat våld, men anser att det är svårt att prioritera att säkra kompetens hos all omvårdnadspersonal och legitimerad personal. Vård- och äldre-
nämnden tillstyrker remissen.

Beslutsunderlag

1. Remiss: Program för hedersrelaterat våld

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Strategi

• **Program**

Plan

Policy

Riktlinjer

Regler

REMISS!

Borås Stads

**Program mot
hedersrelaterat våld**

Borås Stads styrdokument

Planerande

STRATEGI – avgörande vägval för att nå målen för Borås

PROGRAM – verksamheter och metoder i riktning mot målen

PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning

RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera

REGLER – absoluta gränser och ska-krav

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum:

Dnr:

För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen

För uppföljning ansvarar: Kommunstyrelsen

Dokumentet gäller för: Alla nämnder och bolag

Dokumentet gäller till och med: 2027

Om globala målen

Globala målen är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit och finns till för att uppnå fyra fantastiska saker till år 2030: Att avskaffa extrem fattigdom. Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen. Att främja fred och rättvisa. Att lösa klimatkrisen. Genom Globala målen för hållbar utveckling kan det här bli verklighet.

Detta styrdokument bidrar till följande globala mål.

Inledning

Borås Stad använder regeringens definition av hedersrelaterat våld och förtryck formulerad i propositionen Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (prop. 2019/20:131). Definitionen omfattar både begränsningen av främst flickors och kvinnors, men även pojkars och mäns, liv och påtryckningar och våld – allt i syfte att upprätthålla familjens kontroll över individen. Dessa handlingar är i sin tur kopplade till normer om dels våldsanvändning (våldsnormer), dels uppfattning om oskuld (oskuldsnormer) och de bygger på patriarkala eller heteronormativa föreställningar.

Utmärkande för det hedersrelaterade våldet och förtrycket är att det utförs kollektivt, ofta inom en familj eller en släkt. Den utsatta personens egna intressen och handlingar anses vara underordnade familjens eller släktens intressen, och personens relationer och sexualitet är en angelägenhet för hela familjen; om hans handlingar inte ligger i linje med normerna anses det påverka familjens anseende. Således innefattar hedersnormerna uppfattningar om att familjens rykte och anseende hänger nära samman med kyskhet och oskuld samt det faktiska eller påstådda beteendet i förhållande till dessa ideal, och de som försöker att bryta mot normerna kan råka ut för allvarliga handlingar av familjen eller släkten.

Utifrån en hederskontext är det ofta män som bestämmer, men även kvinnor kan utöva förtrycket. Det innebär att även pojkar och unga män kan vara utsatta för hot och olika former av kontroll samt äktenskapstvång. Pojkar förväntas dessutom i stor utsträckning bevaka och kontrollera sina kvinnliga släktingar. Således kan ett offer även ha rollen som förövare, beroende på kontexten. Begränsningarna kan innefatta allt från vilken klädsel man får ha på sig, vem man får umgås med och ens rörelsefrihet till att man inte får välja utbildning eller arbete, vem man får gifta sig med eller om man får begära skilsmässa.

Förtrycket kan få många konsekvenser, till exempel psykiska och somatiska besvär som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Barnnåtkenskap, tvångsäktenskap och könsstymning av kvinnor och flickor är också företeelser som är utmärkande för hedersrelaterat våld och förtryck, och hbtq-personer och personer med funktionsnedsättning anses vara särskilt utsatta inom hederskontexten.

Syfte och mål

Det övergripande syftet med programmet är att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck genom utveckling och kvalitetssäkring av Borås Stads arbete. Målet är att de personer som utsätts eller riskerar att bli utsatta ska få det stöd och skydd som de behöver för att leva ett liv som är fritt från våld och förtryck samt som är förenligt med svensk lagstiftning och de mänskliga rättigheterna. För att målet ska uppnås ska

1. kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck stärkas bland alla yrkesverksamma i Borås Stad som arbetar på operativ och strategisk nivå med människor
2. denna kunskap användas för att ge förutsättningar för verksamheterna att identifiera, motverka och åtgärda hedersrelaterat våld och förtryck
3. samverkan mellan nämnder, förvaltningar och civilsamhälle stärkas för att kvalitetssäkra arbetet med hedersutsatta i Borås.

Verksamheternas uppdrag

Det är centralt med god kännedom om det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttrycksätt samt dess underliggande mekanismer. Endast så kan man förhindra att personer utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Det förutsätter dock att verksamheter som kommer i kontakt med hedersutsatta har kompetens och kunskap i att motverka, identifiera och åtgärda dessa uttryck och att se till så att utsatta får stöd i sin situation. Till hjälp och stöd till Borås Stads verksamheter har handboken Våga fråga, tagits fram.

Kommunstyrelsen, Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Fritids- och folkhälsonämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden och Arbetslivsnämnden ska, med stöd av Individ- och familjeomsorgsnämnden, gemensamt bidra till att:

- Öka kunskapen. De som arbetar på strategisk nivå med människor som kan vara utsatta för hedersvåld och de som inom ramen för sitt arbete möter människor som kan vara utsatta, ska utbildas i hedersrelaterat våld och förtryck. Utbildningsinsatserna koordineras av Individ- och familjeomsorgsnämnden och anpassas utifrån verksamheternas behov för att identifiera, motverka och åtgärda hedersrelaterat våld och förtryck.
- Arbeta rättighetsbaserat. En central del i att stärka Borås Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck är att arbetet sker aktivt utifrån ett rättighetsperspektiv. Det innebär att allt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck ska utgå från de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.
- Öka tillgängligheten. Borås Stads kommunikationsarbete vad gäller hedersrelaterat våld och förtryck ska rikta sig till både utsatta och yrkesverksamma.

Uppföljning

Individ- och familjeomsorgsnämnden ska följa upp programmet vartannat år.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se

Malin Länsberg
Handläggare
033 353666

Datum
2023-05-23

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2023-00149 1.1.3.25

Per Marbys stiftelse för kulturvård: Donation till Björkhaga äldreboende 2023

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att tacksamt ta emot gåvan till Björkhaga
äldreboende från Per Marbys stiftelse för kulturvård om 52 000 kronor i
enlighet med donatorns intentioner.

Ärendet i sin helhet

Per Marbys stiftelse för kulturvård önskar donera 52 000 kronor för år 2023 till
Björkhaga vård- och omsorgsboende. Syftet med bidraget är för främjande av
de äldres välbefinnande vid Björkhaga med förslag på aktiviteter.

Donationen skall användas till aktiviteter utanför den ordinarie verksamheten.
Exempel på aktiviteter är hyra minibuss, inköp av utemöbler, redskap till
träd/odlingspyssel, blommor till samtliga vårdtagare vid födelsedag, julklappar
till samtliga vårdtagare och hyra spelmän vid festliga tillfällen.

Beslutsunderlag

1. Donation till Björkhaga äldreboende

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Verksamhetschef vård- och omsorgsboende, Vård- och äldreförvaltningen
2. Per Marbys stiftelse för kulturvård

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Ansökan om donation till Björkhaga-Vård och äldreboende

Period: Verksamhetsåret 2023

Villkor: Främjande av de äldres välbefinnande vid Björkhaga äldreboende i Seglora.

Exempel på aktiviteter:

- Prioriterat är minibuss 4 veckor med ramp, vilket möjliggör tillgänglighet med rullstol att åka med.
- Utemöbler, matbord och 6 stolar för utevistelse + parasoll
- Redskap till trädgård och odlingspyssel såsom frön, potatis osv...
- Vårdhund på besök för ökad stimulans och välbefinnande
- Blommor till samtliga vårdtagare vid födelsedag a 200 kr
- Julklapp till samtliga vårdtagare 300 kr/pers.
- Hyra av spelmän/musikanter vid festliga tillfällen.
- Livsmedel såsom smörgåstårter och tårter vid speciella högtider.
- Högtider: Påsk, vårfest, midsommar, höstfest, grötfest, Nobelfest, Julafton, Nyårsafton, middagsbjudningar.

Belopp: 52 000 sek.

Lena Ventelä

Borås Stad

Konto- och kontaktuppgifter

Postadress: Borås Stad
Vård- och äldreförvaltningen
501 80 Borås

Epost enhetschef: lena.ventela@boras.se
aldreomsorg@boras.se

Kontonummer: Bankkonto 9960 3414108328

Meddelande: VÄF donation till Björkhaga

Per Marbys Stiftelse

Att främja kulturminnesvård, utbildning, hjälp till ungdom och äldre mm. Stiftelsens verksamhet skall bedrivas genom att bl. a. Ge bidrag till föreningar i Seglora socken. Ge bidrag till Seglora gamla kyrka i Stockholm. Överta gravbrevet och ansvaret för skötsel av graven med beteckningen 020 115-119 på Seglora kyrkogård. Kan gälla även annan grav. Ge bidrag till forskning, vård mm beträffande ögonsjukdomar, cancer etc. till organisationer som "läkare utan gränser" eller liknande. Ge bidrag till studier, studieresor etc. Ge bidrag för att öka äldres, företrädesvis i Seglora, trivsel etc. Ge bidrag till bevarande av på Ingheshults gamla skolas upptagningsområde belägna minnesmärken etc. och för att i samma syfte ordna rundturer, visningar med mera. Som uppmuntran utdela pris för någon kulturell gärning. Bidrag från stiftelsen skall i första hand ges till personer, som är bosatta inom Seglora socken eller Borås kommun eller som varit bosatta där eller sådana personers efterkommande.

Ordförande:

Namnförtydligande:

Malin Länsberg
Handläggare
033 353666

Datum
2023-05-23

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2023-00150 1.1.3.25

Donation till vård- och omsorgsboende Fagerhultsvägen

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att tacksamt ta emot gåvan till vård- och omsorgsboendet på Fagerhultsvägen om 5000 kronor i enlighet med donatorns intentioner.

Ärendet i sin helhet

Anhöriga vars släkting tidigare varit bosatt på vård- och omsorgsboende på Fagerhultsvägen önskar att donera 5000 kronor. Insamling har skett genom att vänner och bekanta getts möjlighet att skänka en valfri summa. Donationen ska gå till aktiviteter och inköp som de boende har behov av.

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-05-17

Beslutet expedieras till

1. Verksamhetschef vård- och omsorgsboende, Vård- och äldreförvaltningen
2. Donatorn

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Malin Länsberg
Handläggare
033 353666

Datum
2023-05-23

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2023-00151 1.1.3.1

Anmälningssärenden 2023-05-23

Vård- och äldre- nämndens beslut

Redovisade anmälningssärenden läggs till handlingarna

Anmälningssärenden

1. FSG-protokoll 2023-04-12
2. Borås Besöksverksamhet protokoll från årsmöte
3. Skrivelse av Vårdföretagarna angående reform skyddad yrkestitel
4. Revisionsberättelse och revisionsredogörelse 2022
Dnr 2023-00041
5. Äldreombudets rapport 2022
Dnr 2023-00114
6. Minnesanteckningar samråd finska minoriteter 2023-04-26
Dnr 2023-00141
7. Svar från Vård- och äldreförvaltningen om klimatloftet 2024-2026
Dnr 2023-00090

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef

Malin Länsberg
Handläggare
033 353666

Datum
2023-00146

Instans
Vård- och äldre nämnden
Dnr VAN 2023-00146 1.1.3.1

Delegationsbeslut 2023-05-23

Vård- och äldre nämndens beslut

Redovisade delegationsbeslut läggs till handlingarna

Delegationsbeslut

1. Delegationslista Myndighet
2. Delegationslista Myndighet under 65 år
3. Delegationslista Bostadsanpassning
4. Delegationslista HR
5. Lönesättning hälso- och sjukvård (decentraliserad lönesättning)
6. Datadelningsavtal VÄF-SKA
Dnr 2023-00011 (avtal)
7. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2022-00310
8. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2023-00029
9. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2023-00033
10. Utredning enligt lex Sarah och anmälan till IVO
Dnr 2023-00034
11. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2023-00043
12. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2023-00056

13. Yttrande till Ivo gällande ej verkställt beslut
Dnr 2023-00065

14. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2023-00071

15. Anmälan till IVO och utredning lex Maria & beslut från IVO
Dnr 2023-00092

16. Anmälan till IVO och utredning lex Maria
Dnr 2023-00098

17. Anmälan till IVO och utredning lex Maria
Dnr 2023-00121

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef